

31041

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మే నెల 22 వ తేది సోమవారము

No. 43.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, వైశాఖ మాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

సంచిక ౪౩

## అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు.



చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదినిగల మాయమందు గాదు.

నకలు మందులవలన మోసము గలుగును.

పంచభాషచీటిని చూచిగొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు.

అమృతాంజనమునకు సాటియేమందు అమృతాంజనమే.

అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శెట్టిపేడి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు.  
లేక 109 ఫ్రేరికోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

చదివిచూడుడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయనార కస్తూరిమాత్రం చే గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు రోగులకు అతిశయ ప్రీతరముగ నున్నది.

కె. కె. విశ్వానాథ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాక్లబజారుపేడి రంగూను, బర్రా.

లోకామయనార కస్తూరిమాత్రం జనులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూప 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము.

మొదడు దుర్బలము, మఱపు, తలనెడిమి, మలబద్ధకము, అకలితేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగము, స్వప్నస్థలనము, శీఘ్రస్థలనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి ఆమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూప 1-0-0.

యజ్ఞగమనింపు:—మా కాలాధారల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 తంబు శెట్టిపేడిలో మా బ్రాంచిని తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సాహ మొనగ కొరదము. వి. పి. ఆర్థులు మద్రాసు బ్రాంచినుండి పంపబడవు.

301-594)

సాశ్వత నెంకలచల పండితులు శ్రీశీతారావువ వైద్యశాల మైసూరు.

## సక ద్రాపకము.

మూత్రసాళ సంబంధమైన నెగరోగము, తెలుపు

మున్నగు ఘోరవ్యాధుల కిది ఆమోఘమైన ఔషధము.

24 గంటలలోగా మంచి గుణ మగుపడును.

బుడ్డి 1-కి ధర రూప 1-4-0

## చర్మ వ్యాధులు సాపల్ లోషన్

తామర, గజ్జి చర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును.

ఇది సువాసనగల ద్రావకము. గుడ్డలకు మరక కాదు.

బుడ్డి 1.కి రూప 0..6-0

ఈ టూనిక్ స్త్రీలకు సహకారి వంటిది.

అందరికే సిపార్సు చేయబడినది తెలుపు వ్యాధిగల

స్త్రీల కిది రామబాణము వంటిది.

దీనియొక్క గుణములు ఉత్కృష్టములు.

ధర బుడ్డి రూప 3-0-0

## ప్రదరరిపు.

ఉత్తరములు అంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను.

Sapat & Co.

[3404]

Kalbadevi Road, Bombay

## మలయచందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు కుశారము



పథ్యము లేదు. సిచికారితో పని లేదు.

ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు

విధముల నెగ రోగమును మూడు

పూలలతో మాన్యును. స్త్రీల రోగము

వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజౌషధము.

(1251) డబ్బీ 1 కి నెల 2.4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

## వేమన.

(సంపూర్ణ జీవితము, బోధనలు)

కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు.

[వ్యాయమూర్తి శ్రీ వేపా రామేశ్వరంగారి పీఠాలో]

ఇదివఱకు వేమనను గూర్చి ప్రకటింపని చరిత్రాంశ

ములు వెక్కిరింపి. చిత్రపటములతో

1-కి రూప 2-0-0

ఆంధ్రక్షత్రియులు

ఈ చర్మపై జరిగిన వాదోపవాదములు. అమృతము.

రూప 1-కి-0

వెంటనే ప్రాయుడు. (892-8268)

కమలకుటీరము,

ట్రిప్లికేను - మదరాసు.

## పలువిదసాదాబంగారు



ఉంగరములు

కంపులు, పువ్వరంగములు

చేర్చి కట్టబడిన

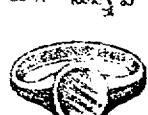


ఉంగరములు మావద్ద తయారుగా నున్నవి

వివాహ సమయములందు,

ద్రామా, సర్కసు, మున్న

గు వాటిలో నుండు ప్రదర్శ



నకులకు బహుమా



సవరం బంగారుకు

ముగా నిచ్చుటకుతగినవి

పూచీ నివ్వ భుజు.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురునాగమి శెట్టి

(1842)

అందు కంపెనీ, నగలనర్తకులు

649

చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు

**BOON TO STUDENTS!!**  
SOVEREIGN  
**SPERMATORHOEPILLS**  
MAGICALLY STOPS EMISSIONS ORDER FOR  
FOR COMPLETE CURE  
MARRAMACHANDRARGW, MARKET TANK, COCHIN

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
4. స్వరాంజ్యోదోశనము (వచనము) 0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
6. ఆంధ్రపౌరుషము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
7. పంజాబుపాట (బొబ్బిలి కళనల) 0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
9. రామదండుపాట (రాఘమజన) 0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0-4-0
13. లోకమాన్య బా||గో|| తిలకు హరికథ 0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్పణము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు  
స్వదేశపు స్తకశాల, గవ్వూరుపేట, బెజవాడ.

# మనకు స్వరాజ్య మెట్టిది కావలయును

జ్వేంద్రనాథ టాగూరు

స్వరాజ్యము స్వేచ్ఛ మొదలగు నుండలను గాని స్వపరిపాలన నామము గల మరయొకదాని నునుకరణముగ నుండగూడదు. అయితే భారతదేశమున పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వమును అసత్య నిరర్థకపాలనా విధానరూపము మనకన్నుల మిరుమిట్లు కొల్పుచున్నది. బోధముతో నేర్చుకొన్నవాని కంటిన్ను జటవన్న వునలే అది మన మాతామోళితములగు కన్నులయొద్దట నెట్లు బడినది. మారాఠీనుజేర్చి లగు నాయకులు కష్టానంతల యొక్క దీని తమయాద్యముగ నంకర-చి నిరర్థకముగ పాలనావిధానమును భారతదేశమునై మొదలప్రయత్నించుచున్నాడు. ఇవిధమున భారతదేశపుమందవ్యభావము వెల్లివిరియచున్నది. మహాత్ముని మేధావిత్వానకు స్వరాజ్యవిధానము నిష్కారములగు సత్యము న్యాయము కాంతి, నిగ్రహములనై నాధానపడి యున్నదనియు, కావున నది యెందుకను పనికిరానిదనియు నిభిప్రాయపడు విద్యావంతులు, రాజకీయజేతల మనుకొనవారు యంగుయిండియా షితికాపాతకులలో లేకపోలేదు. స్వరాజ్యమును పార్లమెంటరీ నాగరకతనై నాధారపడి నిర్మింపవలెననియు, ఆ దువలన నిరంతరము పశ్చిమోత్తరదేశములలో సమిత లాభములు చేపూర్త ననియు నొక బలవత్తరమగు నొక వారిచ్చాదయ భరితముగావిచించి వారి మనస్సులలో రాత్రింబ వలను యాచిభముగ నాలించిన కేయలందుగు. మొదలప్రభువుల సభ. నిరుత్సాహులగు జమిందారులను తాలూకాదారులును ఈసభను నిర్మించుటకు పనికివచ్చెదరు. వీరు తేనెచేయని తేనెకందమువారు. విమాత్రము కష్టములేకుండ తేనెతెట్టినందు తేనెను త్రాగి తోడియ్యాలి కష్టపడి సమకూర్చగా వానిని ప్రక్కననున్న పూలతోటలోనికి, మృగలయనంతమక్షవును గ్రోలు మందురు. ఇకను ప్రజల సభను నిర్మింపవలయును. ఇందులకు మాత్రేరులు నవీళ్లును పనికివచ్చెదరు. వీరు యెన్నో చేసి దొరకునాయని భక్షించుటకు సిద్ధముగనుండి సమయమురచ్చి నీ పొరుగుకాయొంటివై బడుదురు. ఈ సభలో నింకను మహాజనులు నొక మాయకారులుగూడ నుండవచ్చును. వీరు నెలకొన బురువులో చేతులార దబ్బును వెనకల్లి, పంటలకాలములో దీని నంకను గావెలొగి జేర్చెదరు. ఈ అశుభిక రాజకీయజేతల యభిప్రాయము ప్రకారము, నై దెల్పినటుంటి వ్యాపారములును, అనుభవజ్ఞులును పార్లమెంటు సభ్యులుగ నెన్నుకొనవలెనుగాని, న్యాయ సత్య నిష్ఠులు, దయాత్ములగు పురుషులు, మహాత్ముని వంటి మానసికజేతల దృష్టి మాత్రము గానించువారు పనికివారు. మన స్వరాజ్యము ఆభ్యున్నతి బడనైన నాగరకతాభిరము నాధారము జేసికొని నిర్మింపబడవలెనని వారు జెప్పెదరు. ఆనాగరక ఇంగ్లాండులో బ్రిటునులకును, సాక్షునులకును, దేవులకును, నాన్యవలకును, కల్లులకును, వైటురోజులు, రెడ్ రోజులకును, జోవులకును, బివప్పలకును, ఎర్రజెబెత్ వాటికిని, మేరీ రాసికిని, ప్రిటెండరులకును, వారి న్యాయవిధులగు i, ii, iii, iv, బార్లీ చక్రవర్తులకును సంఠికిసంఠిభములతో నుచ్చస్థానమును బడసెను.

మనము ఇంగ్లీషు పార్లమెంటును అనుసరించి, అనతి కాలములోనే సంపూర్ణము బొందవలయునంటిమేని మనము అంతయును మార్పుజేయవలయును. మన ఢిల్లీ కాంగ్రెసుభలో రాజ్యావస్థానిలో జేరిన రాజులును, వికతపులి బాతిలో జేరిన జమిందారులును, కన్యకానిలో జేరిన మోక్షీరులును మధ్యగతమువారు నుండి, కనుకటి మోటుకనపు పంచాయతుల వలె, పంటగాక రాత్రి 9 మొదల మూడు గంటలవరకును సభ జేయవలయును. ఇవిధముగ, పాశ్చాత్యనాగరకత గాను చిత్తురుతునుపుతో నొక్కసారి, ప్రకృతిప్రభు మెరుభూతము, రాజ్యభక్తులను తానిచ్చి పాలువెల్తురువల్ల సట్టి కేతు వాటిల్లకుండ, చెడుగులన్నటి వలంట్టుటకు పనిజేయును.

నిలువెల్ల అనురాకారమును, ఆరేఖియును నైట్సు కథలో సుప్రసిద్ధులగు వర్ణితమందు వసింపి వర్ణునకును బోల్పడగు, నానాగతతన భారతముతో యాతిమిదమున మోయ బలవంత పెట్టబడకుండుటకు భగవంతు డనుగ్రహించుగాక! ప్రపంచ మంతటను నిజమగు నాగరకతనుభమును వెదజల్లిన హియవత్సత్రి, చార్వత్రి, వైవనూత్రి కట్టి గతి పట్టుకూడదు. (యంగుయిండియా)

# సమకాలికాభిప్రాయములు

జ్వేంద్రనాథ టాగూరు

దక్షిణోత్తర హిందూస్థానమున సాంఘికస్థితియందత్వంత భేదమున్నది. ఉత్తరహిందూస్థానమున మతసాంఘిక విషయములయందు బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతరులకు భేదమట్టెల్లము. కావుననే యచ్చలవారలలో వారలకున్న భేదములు గృహచ్చి గ్రములుగాం బరిగణింపబడుటయందు నాశ్చర్యమేమియును లేదు. వక్షిణ దేశము నందలి ప్రభేదంబులను నిష్పాత్తికముగాం జరికిరించిన యెడల మనస్సంకుటమును, విమోదమును, బోధమును గలుగకమానవు. దక్షిణాఫ్రికాయందు "ఇండియను"లెంత సీచముగాం జూడబడుచుండినో యంతిచ్చును కేయలందుంగులు సీచముగా హిందువులు లేవు జన్మస్థానమునందే చూడబడుచుండిరి. కాన్రవిహితముని చెప్పి బ్రాహ్మణులు తమ విశేషకటాధికారమును బ్రాహ్మణేతరులపయి చూపించుట యాశారమయినది. విద్యాభ్యాసము లేమిచే బూద్యుల్లిదుర్గత దైవనిష్ఠమని తలపోసిరి కాని తరమానకాలంబున నాహ్మణేతరుల విద్యాభ్యాసముపార్జనజేసి తమ యవస్థ దిలకంపసాగిరి. ఇతరులకు బోధింప మొదలిడిరి. కార్మిచ్చుబోలి నాంధ్రదేశము నలుగెలంకల సీచునాభిప్రాయములు వ్యాపించుటజేసి యకాంతి బ్రాహ్మణేతరుల మనఃబులలో గుమిలి గుమిలి యగుబ్బుగ బడుటబడి ను. దాక్తురు నాయకు, ౪౯ పి. త్యాగరాజుకెట్టి మొదలగు వారు నిమిత్తమాత్రులైరి. నిష్కలంకమగు మధ్యధర్మతనముతోడ వైవాహికంబడిన నాయకులీయద్యమమును నడపింపంగల్గిరి ఈయద్యమ మచితకాలములోనే బ్రాహ్మణేతరులకుం బెక్కులాభములు లభించెను. బ్రాహ్మణ పాదోడకములే దేజింపంబాలమనకొను ద్విజేతరులకు నాహ్మణిమానంబు లభించెను. పల్కులండి చెచ్చించెను. అధికలాభ చేకూర్చెను ద్విజేతరులయందుగూడ విద్యావంతులు, మానసియులు గలవని ప్రతిబలంబెల్లెను.

కాని యన్నియద్యమముల యందుబలై నీయద్యమమునగూడ ముగ్ధములి పిండియలు పుట్టుట కారంభించెను. పరాధపరమము జేసికొని స్వాధీనముల వాచాలత్వియం జూపబడుట దేరిరి. వీనికి ప్రతిఫలముగా నిష్కలముధిత్తో బనిసేయువాని తెప్పలో నాయకులకు, నొనరింపవయ్యె. ఏతెక్కణముచే నిష్కలమువచ్చునయి బుద్ధ్యమమునకు వైముఖ్యముం జాపుటయు, స్వాధీనయియు తమనియైన తెంటునే యద్యమమపాలన బోధించుటయు, కైఫియచ్చియులు వెనుపెట్టిన కన్నట్టతోచ్చెను. స్వాధీనము లుద్ద్యమమును నడపుటకు బూనుచుండుటచే ననుచులకు నాయకులయందలి విశ్వాసము మటు మాయమగుచుండెను. కేతు బ్రాహ్మణేతరత్వము మంతయు జేతాబుగా నున్నది. పరస్పరవిశ్వాసము నంకించెడి. స్వాధీనత్వము మొచ్చింది. ఒకరు పలుకుబడితనము గడించుకొన్నచో నిరంతరంబు వారియేద సిద్ధాంతములు వెచ్చుపెట్టుగుచ్చుచి అతీక నాయకులను, నేరుదాటి తెప్ప తగులబెట్టు స్వభావము గల్గువాడు కర్ణధారి యును బూనజొచ్చివచ్చుడెవ్వరి పుట్టెమునుగదని యెవ్వరికి నమృతముండును? ఒకటిరెండుమాడలు బ్రాహ్మణులపయి బోటికినిచ్చి సంపూర్ణపరాజితులయి యాయద్యమమువలననే జయమును గాంచినవారలకూడ నీయద్యమముపట్ల నావాసీయముం జాపుచుండ నితరుల కెట్లుండును? దాక్తురు నాయకునకున్న కార్యకార్యమును, ౪౯ పి. త్యాగరాజుకెట్టి గారినిచ్చి నిష్కలమువచ్చునయియు, రామా యజింగారివచ్చి యభిమానంబును పట్టుదలయునున్న నాయకులకెద్దల బయలుదేరున్న నీయద్యమము సుప్రాణమైయుండునని తోచెను.

ఇప్పుడీ యద్యమము కడు సీఁథితిలో నున్నది. తల ప్రాణము తోకకువచ్చుచున్నట్లున్నది. దీనికి మరల చూపి పోయట యవశ్యమని చెప్పకట్టబడుచున్న మహానాయకులకుందోచి యద్యమ ప్రచారముం జేయవలయునని తలపోసినట్లున్నది. ఇందులకయి జట్టి సు షితికాకార్యాలయమున 7-5-22 తా|| ౪౯ పి. త్యాగరాజుకెట్టి గారి యాజమాన్యము క్రింద నొక సభజరిగెను. తమిళరాష్ట్రమునందుం బ్రచారముం జేయుటకు నొకసంఘమును, ఆంధ్రరాష్ట్రమునందుం బ్రచారముం జేయుటకు నొక సంఘము నేర్పించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమునం తీక్రిందివారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడినారు (1) సి. రామలింగారెడ్డిగారు (2) పింజల సుబ్రహ్మణ్య చెట్టిగారు (3) కే. నారాయణరాజుగూర్తి నాయుడుగారు (4) కే. రంగయ్య నాయుడుగారు (5) గానాల రామమూర్తిగారు (6) కే. నాపా

లక్ష్మణయ్యగారు (7) ఆచంట నువ్వా రాయుడుగారు (8) బి. సి. యతిరాజు నాయుడుగారు (9) కోకా అప్పారావుగారు (10) పి. దొరసామినాయుడుగారు (11) కే. రామయ్యనాయుడుగారు (12) మునుస్వామినాయుడుగారు (13) టి. రామస్వామికాదరిగారు (14) పి. వి. కృష్ణయ్య చాదరిగారు.

పదఃపల్లవీకమిటీ సభ్యులుగా నిర్ణయింపబడిరి. వీరేమిచే నకో! వీరేమిచేయగల్గుదురో చూచెముగాక. వీరందరు గుఱి గూడి యాయద్యమమునకు నెట్లు జేయు పోవెదకో కనుగొనవలసియున్నది. ఈ కమిటీ లేర్పడి యు ప్పుడే పదిదినములు కడచినవి. ఏమియును జరిగినట్లే కన్నట్టదు. కొండటికి వారివారి పేరులు కమిటీలో నున్నట్లు తేలియును. కుర్చీలలోని నుంచుండి ప్రసంగములు చేయు వీరట్లు జనసామాన్యముతోడ గలసి వారివిశ్వాసమును నెట్లు సమాకర్షింపబాలుడుకో కదా.

మా గంటూరు మండలమునమాత్రము ప్రచారమున కిది తగిన యడ నడుటకు నందియులేదు. నిస్సహాయవాదులు నివ్రుగుగప్పంబడిరి. వారు మరల విశ్చంభింపకమున్నై రంగస్థలమును స్వాధీనముం జేసికొనుట సరుంజనము. కాని స్వాధీనముం జేసి కొనఁజాలు భీతుతుండు దున్నట్లు పొడొట్టెను. గంటూరు మండలమున నాయకుల మనుకొనుచున్న వారికింగల మనస్సులను ఏ త్యాగరాజుకెట్టిగారో, యే రామా యజింగారో నిర్మా లింపకున్న నొకరితో నొకరు కలిసి పనిజేతునుమాట హులిక్కి చెట్టు వెండువాం డొకఁడు దానిఫలము ననుభవించువాఁడు మరొక్కఁడను సామెతయే నిజమగుచున్నయెడల గలిసి పనిజేతులనిన యగత్యమును గన్నట్టెను. ప్రభుత్వోద్యోగములంది లాభము పొందిన నెక్కువీ యుద్యమము పట్ల నిరసనభావమునే చూపుచుండగా నితరులు దీనికై యెల శ్రమకోర్చి పాటుపడవలయును. కావున మధ్యప్రచారమునకు బయలుదేరకమున్న రామలింగారెడ్డిగారు దీర్ఘాలంబము జేయుట యుత్తమని బావించుచున్నాము. ఈ ప్రచారముకు ముందు భనము నేకరింపబడియున్నది. ఇది తేనివో ప్రచారము నడవంబాలదు. ప్రజలనుండి యీడబ్బు ప్రోగు చేయుటకు మాత్రము మేముపుము. ఈ యద్యమమువలన నెవల్లాభమేమి బొందలేదని లాలోస గుఱులుచున్న ప్రజాసామాన్యము నుండి భవస్వీకరణముకు గడంతిమేరి యకాంతి ప్రబలంబునదు. ప్రజలను స్వాధీనముం జేసికొనవలయునన్న మపకారములు జేసిచూపవలయును. కావున ప్రచారమునకు గావలసిన భనము లాభము బొందిన నాయకులనుండి కనూలు చేయుట యుత్తమము. ఉద్యమమువలన లాభమును బొంది యాయద్యమమును బోషించుటకు సాయమేల చేయగూడదు? ఏల చేయుమని యడుగ గూడదు? ప్రజావిశ్వాసమును మాత్రము సంపాదించునన్న నీయద్యమము నిరీకమగవని ముమ్మాటికి బాహులముగా జెప్పుచున్నాము (రైతుపత్రిక.)

# ప్రకీర్తన స్వాసములు

మ|| పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు గారిచే నవ్యుద్యమము వ్రాయబడిన వ్యాసములు జాలురకు, యువకులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకుం దగిన వివిధాంతము లిందు సంపన్నమొద్దిగ, సమయోచితముగ, హృదయంగమముగ, రచియింపబడినవి. ఈ గ్రంథమామూల చూడముగం జరిగిన విద్యార్థులకు: వెలుగునందు, మనోహరమును, ప్రాణ గంభీరమునగు కైలి నలనఱచుకొనుట కుపయుక్తముగ చుండును. యువకు లిందలి నవోన్మేషపుణియు, భావగంభీరమును, హేతుబద్ధతయు గమనింపంగలరు వృద్ధు లిందలి చమత్కారములును, సదభిప్రాయముల గ్రహించి యానందింపంగలరు. భారతనారీ మను లిందలి నీతులను గ్రహింపంగలరు. విమర్శాదర్శవిమర్శాదర్శముకూడ నిందు ముద్రంపబడినది.

వెల రు 1-4-0 మాత్రమే.  
వలయువారు:—  
పానుగంటి రాజారావు,  
ఫిరూపురం లని వ్రాయవలెను.

# నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

గాంధీ మహాత్ముని ఆరోగ్యస్థితి

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి అభయ ప్రచారము

మాలానా హజరత్ మోహనీ గారి సంక్షేపము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము జూన్ 7 వ తేదీని లక్నోలో సమావేశమగుట

అలిఘుడు నిందితుల నందరిని వదలిపెట్టుట

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు, కిలాఫాతు కమిటీలు చేరి సభ చేయుట

పంజాబులో "భారతమాత" అను నూతనదేశ భాషాపత్రిక

పంజాబు రాజకీయ పరిస్థితులు మారుట

అసహాయవాదులకు విందొసగినందులకు యింటనుండి బహిష్కారము

## ఆంధ్ర రాష్ట్రము

పశ్చిమ గోదావరి మండల కాంగ్రెసు సంఘము

మే 28 వ తేదీని చెందులూరులో సమావేశమగుట

గాంధీ మహాత్ముని ఆరోగ్యము

"తాకమాన్య" అను బొంబాయి దేశ భాషాపత్రిక మహాత్ముడు జబ్బుగ నున్నాడని వ్రాయుట

విజ్ఞాన క. భూతాతను విశేషము 20 వ తేదీ కని వారమునాటి "బొంబాయి వాకర్" పత్రిక కిట్లు వ్రాసెను.

అయ్యో, మరాఠీ వైదికపత్రిక యగు "తాకమాన్య" నిన్నటిది. ప్రకటించినదానిబట్టి యావద చెజసాలనుండి తిరిగి వచ్చిన ఒక మూర్ఖిపేట సత్యాగ్రహము మహాత్ముడు చెజసాలలో కొన్ని నోపియై-త్యాగియ్యముతో బాధపడుచున్నాడని వ్రాసియు విశదమగుచున్నది.

మహాత్ముని సతీతిలకమున కామధీర్మము జూచుటకు సెల వొసంగబడలేదని మనకు తెలియును. 1 1/2 మాసముల క్రిందట బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు తిమిరమరణ సంఘాధికారివారా చెజసాలలో గాంధీ మహాత్ముడు చిరతీర్ణ ఆదరింపబడుచున్నట్లు ప్రజలలో విశ్వాసము కలుగ చేయుటకు యత్నించిరి. మరుసటిరోజున నేతీహాసమును బయల్పరిచితిరి. ప్రచురణసంఘాధికారివారిలో ముఖ్యమైన విషయములను గురించి ప్రస్తావనయే లేదని శ్రీయుత రాజగోపాలాచార్యులు గారందః తాపములను గురించి వివరములు వ్రాసిరి.

దయాదాక్షిణ్యములగుల గతర్పణప్రభుత్వ బొంబాయి రాష్ట్రాధికారి నున్నాడనియు, పూర్వము ప్రజల విశ్వాసము ననుభవించుచుండి, ఇప్పుడు లిబరలు శక్త్యములను గలిగియున్నామని బలకుచుండికు విడుగురు భారతీయులు ప్రభుత్వ పాలకశక్త్యముతో తేరియున్నారని బొంబాయి ప్రభుత్వము ప్రభుత్వం తదనీనది. ఈ కిందివిషయములను గురించి వీరు గమనింపకపోవుట కడుకోచనీయును.

- (1) ఏలూరు మొదటి తేదీవరకు గాంధీ మహాత్ముడు ఏకాంతవాసశిక్ష ననుభవించుచుండెనా?
- (2) ప్రయాణసంఘాధికారి ఏలూరు 5 వ తేదీని ప్రకటించియు మొదటితేదీనుండి మహాత్మునికి రాక్షసులను నిందింపట కోరినది ఇయ్యలేదా?
- (3) మహాత్మునికి కావలసినన్ని ఫలములను, ద్రాక్షను కలదులలో నిచ్చి యున్నారా?
- (4) పరండుట కలిసికి స్వంతప్రయము గలదా?
- (5) అతడు ఇకాఖియిలలో మాట్లాడు చుండుట కెలాటి ఆధ్యంతరములైన గలదా?

మూడుమాసముల కొకసారి ఆతని బంధుమిత్రులు ఆతని సందర్శించుటకు ఆమజ్జ యొగంగుండునా? మహాత్ముడు అసాగోగ్యుడై యున్నాడో బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ తెలుప వలెను.

కాసనసభతో ప్రశ్నించుట  
తిరిగి బొంబాయి కాసనసభ సమావేశమైనపుడు ఈవిషయమునుగురించి జి. వి. శ్రీవేదిగారు పంపిన ఈ ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వము లియ్యబడునని తెలియుచున్నది.

- (1) ఏరవాడ చెజసాలకు యం. కె. గాంధీగారిని పంపిన పిమ్మట ఆతనికి ఏతేదీనుండి (అ) ద్రాక్షను (ఆ) తిలగడను కి. ఇతరవస్తువుల నియ్య ప్రారంభించికో ప్రభుత్వమువారు దయ చేసి తెలుపగలరా?
- (2) ఏతేదీనుండి ఆతనిగదిని రాక్షసులను తాళములతో దిగించుటకు మునిపేసిరి?
- (3) స్వంతమతసంబంధ మైన గ్రంథములనుబాడ ఆతనివద్ద నుండి తీసికొన్నారా?
- (4) అతడు చెజసాల ప్రవేశించినపిమ్మట ఆతనిమిత్రులకి "నవతీక" "యంగుంబియా" పత్రికలను చెజకాలాధికారుల చేతుల పంపినారా?
- (5) ఈపత్రికల నతికి ఇచ్చివేయలేదా?
- (6) ఇకమిదట ఆతనిని బంధుమిత్రులను సందర్శించు తిరుగుమున ఆతనికి కూర్చు డుటకు కుర్చీ నియ్యవలెనని ప్రభుత్వమువారు రాజాపించినారా?
- (7) చెజసాలలో నతనికి ఏకాంతవాసశిక్ష విధింపబడినదా?
- (8) ఇట్లు విధించిననుడకు, అతేచెజసాలలో విడితైదు సనుభవించుచున్న ఇతేతైతీలతో నతిదేల మాట్లాడ గూడదు? (బొంబాయి క్రానికల్).

"బొంబాయి క్రానికల్" వ్యాఖ్యానము

గాంధీ మహాత్ముడు కొమ్ముకోపిమ్మి వైద్యశాలములో బాధపడుచున్నాడనియు, ఆతని ఆరోగ్యము అసంక్లష్టికరముగ నున్నదనియు ఏరవాడ చెజసాలనుండి ఇటీవల విదలిపెట్టబడిన మూర్ఖి సత్యాగ్రహ డొకడు చెప్పియు ఈమర మందరి జేకాభావా వైదికపత్రికలో ప్రకటించబడినది ఈ వాక్తన జూచిపడవ ప్రజలందరు కొంతనడి దిగులు పడుచున్నారు. మహాత్ముని ఆరోగ్యస్థితిని గురించి ప్రభుత్వాధికారులెంతటి యభ్యంతరమును ప్రకటించుట అచేతునీయును.

కస్తూరీబాయిగారికి తంత్రివా ర్తనమ్మలు

గాంధీ మహాత్ముని ఆరోగ్య మెల్లప్పుడని కస్తూరీబాయిగారు తంత్రివార్త నియ్యగా, ఏరవాడ కేంద్ర చెజసాలాధికారి తిరిగి నిట్లు తంత్రివార్త ప్రభుత్వం మొసంగెను:— "మా భర్త సుఖము గను, జేనుముగ నున్నాడు."

బొంబాయి ప్రభుత్వ ప్రకటన

గాంధీగారు చెజసాలలో జబ్బుగా నున్నట్లు ఈ నగరమందలి కొన్నివార్తాపత్రికలలో ప్రకటించబడినది. ఈ ప్రకటనలో నేలాటి సత్యము లేదు. గాంధీగారి ఆరోగ్య మేమాత్రము చెడలేదు.

# మాలానా హజరత్ మోహనీ

ఒకమిత్రునితో సంభాషించుట

మాలానా స్థూరు ఆఫీ మాలానా హజరత్ మోహనీ గారిని సజగృతి చెజసాలలో సందర్శించెను. అతడు కాన్పురమునుండివచ్చి, చెజసాలకు వెళ్లగా, జెయిల రతనిని మధ్యాహ్నము కి గంటలకు రమ్మని కాపెను. జెయిలరు మహారాష్ట్రుడు. అతడాలాగే మధ్యాహ్నము వెల్లినప్పుడు మాలానా హజరత్ మోహనీగారు నిద్రించుచుండిరి. కొంచెముసేపులో మేల్కొంచి అతడు మాలానా స్థూరు ఆఫీని కాగలిగియున్నెను. కాజకీయ విషయములను గురించి చర్చింపవలదని జెయిలరు మధ్యాహ్నం కాపెను. వారు రెండుగంటలనే పదిదీర్ఘముగ నొడొరులతో సంభాషించిన పిమ్మట జేమోహనీ పంపిన వస్తువులను గైకొని మాలానా హజరత్ మోహనీ తమమిత్రునితో నిట్లు పలికెను.

"నే నిచ్చట సుఖముగ నున్నానని నా దేశయులతో చెప్ప వలసినది. వారికి కైకొలిది కాంగ్రెసు ఉద్యమ ప్రచారమును జరుపవలెనని నామనోభీష్టము. నేను కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగ సంగీకరించుచున్నను, ప్రారంభించిన పనిని తుదివరకు జరిపి తీరవలసినదని నాదృఢాభిప్రాయము. అంత్యదశయందు మనకు విజయము కలుగనియెడల, అప్పుడేమి చేయదగునో నాలొచించెదము. నాజేకాభివృద్ధికొరకు నేనెట్టి కష్టములనైన నోర్చులను. నా కట్టికీడును విధించినను, నేను సంతోషముతో ననుభవించెదను. జేకోదా జరు కాంగ్రెసు ఉద్యమప్రచారమును జరుపుటకు పలువుర సిద్ధముగ నుండవలెనని నా కోరిక."

\* \* \*  
అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ

జూన్ 7 వ తేదీని లక్నోలో సమావేశమగును.

జూన్ 7 వ తేదీ బుధవారమునాడు అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ లక్నోలో సమావేశమగును. అచ్చట జరుగవలసిన కార్యక్రమమునుగురించి దేశీయమహాసభా సామాన్యకార్యదర్శి శ్రీయుత పటేలుగారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—

1. సామాన్యరాజకీయ పరిస్థితులు
2. కర్మింగుకమిటీకి ముగియదపుల నెన్నుకొనుట
3. కాశ్మీరీజుకమిటీలు యాదవ్పూర్త లిలకుస్వరాజ్యనిధికి 100 కి 25 బడులు 5 చొప్పున చెల్లించవలెనని కర్మింగుకమిటీవారు చేసిన నిఫారణనుగురించి యోచించుట
4. సభాభ్యర్థనసలవుతో చర్చింపదగిన ఇతర విషయములు.

\* \* \*  
అలిఘుడు అల్లకులు

నిందితుల నందరిని విడిచిపెట్టుట.

అలిఘుడు అల్లకులలో నెమ్మన జడిచే కిషీంపజడిన నిందితులందఱు ఆటలు చేయగా, అల్లహాబాద్ నాగార్లు ఆట్టి ను రాయను అందరిని విడిచిపెట్టుట కాజ్ఞాపించెను. కిషీంపటకు తగిన సాత్వము లేదనియు, నిజముగ ఘోరమగు కృష్ణము లొన్నవవారు ఆపింపుకొని వెళ్లుట అతికోచనీయు మనియు, నిర్దోషులను చెరసాలకు పంపుట ఇంతకంటె ఎక్కువ కోచనీయుముగ నుండుననియు అతడు తీర్పు చెప్పెను

\* \* \*  
సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు, కిలాఫాతు కమిటీలు

అల్లహాబాదు నగరముగా మే 20 తేదీని సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు కిలాఫాతు కమిటీలు చేరి ఒకసభ చేసెను. రాష్ట్రములందరి ప్రతిమండలమునుండివచ్చిన ప్రతిభులందఱు చేరి నుమారు 400 మంది యుండిరి. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు ఈసభ కుదెచ్చి, అతిదీర్ఘముగ నుపన్యసించిరి. మోరీలాలు నేప్రమాగారి తీర్తిలకము సభాధ్యక్షతీ వహించెను. సభవారు ప్రకృతిరాజకీయపరిస్థితులను గురించియు, భావికార్యక్రమమును గురించియు విచ్చించిరి. ఇంతకుట్టుకు ఏమితిర్యాకములు గావించబడలేదు. సేపురాడ చక్కజరుగును.

\* \* \*  
పంజాబు

మహాంతు నారాయణదాసు

నవాబాకేసులో కిషీంజెందిన మహాంతు నారాయణదాసుగారు ఢిల్లీమండలచెరసాలకు మార్చబడిరి. ఆతనిని సందర్శించిన మిత్రుడొక డతనికి జేకోపియనబాడ ఇయ్యబడినదనియు, చెరసాలాధికారు లతనిని మొదటితరగతి దుప్రవర్తకులతో నాదరించుచున్నారనియు తెలుపుచున్నాడు. ఢిల్లీరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటీ సహాయాధ్యక్షు డతనిని చెరసాలలో సందర్శించెను. చెరసాలలో మహాంతు నారాయణదాసుకు పట్టుబట్టల నిచ్చుచున్నారని అతడు తెలుపుచున్నాడు.



# అసహాయవాదికి నిందాసంగతులు

ఇంటనుండి బహిష్కారము

వీహారుకేసు

(ఒకవిలేఖరుడు)

పాట్నా, మే 15:—

నిరాకరణవాదికి నిందాసంగతులు సేరముగ పరిగణించబడి, అందులకు ఆ నిందితుడు యింటిని భూమిని వదిలి వెళ్లవలసిన శిక్షకు పాత్రకుగు సేరము రూపొందినది. కేసువిచారణలోని వివరాలు క్రింద తెలిపినవి. ఇది సంతాపకరంగాలలో జరిగినది. సంతాపకరంగాల వీహారు రాష్ట్రములోని నోకజిల్లా. అది న్యాయము ప్రకారము సరియైన జిల్లా కాదు. అందుకొండలెవరగు సంతాపాలు సవరించుచున్నాడు. క్రింది రికార్డులో 'మెరియా' అనుమాటకు యీ రాష్ట్రములో ప్రయింపించు కాలగెను ఖర్చులకై కాలగెను ప్రకారములచే యింటింటి వసూలుజేయబడు పిడికెడు తీయ్యమో యేధాన్యమో యనియర్థము.

సంతాపాలు పరగణా, రాజమహాలు జిల్లా, సబ్ డివిజనులు ఆఫీసరు కోర్టులో.

దేవిన్యా మిసిలేయను కేసు నెం II-506-1921-22.

రిపోర్టు.—సంతాపాలు పరగణా రాజమహాలు జిల్లా సబ్ డివిజను ఆఫీసరు; ప్రతివాది; కీర్తక రఫీత్, బోరియా బజారు వాసపురు బోరియా సబ్ డివిజను, రాజమహాలు జిల్లా సంతాపాలు పరగణాలు

ఆర్డరుమీటు కాపీ

(ఆర్డరుమీటులో, సెంటును, లేదీయ, ఆఫీసరు ఆర్డరు సంతకమును, ఆర్డరుపై తీసికొన్న చర్యయే వెలుపబడును)

## నూతనజాతీయ దేశభాషాపత్రిక

లాహారు పురమందుర్తిలో "భారతమాత" యను నూతనజాతీయ దేశభాషాపత్రిక యొకటి ప్రకటింపబడునా. సంపాదకీయవర్గములో శసహాయోద్యమముతో జేరిన న్యాయవాది బి. ఆర్. గాంధీ, లాల్ బాల్కృష్ణ ఫాలకుగారలు తని చేసినది. ఈ పత్రిక ఏకతమును అవలంబించుచుగాని కాలగెను కార్యక్రమము ననుసరించి తని చేయు చుండును.

## పంజాబురాజకీయపరిస్థితులు

"పంజాబు" పత్రిక పంజాబు రాజకీయ పరిస్థితులందరి విషయదశ అంతరించిట్లు వ్రాసుచున్నది. గోధుమల ధర తగ్గుటచే ప్రజలలో నార్థిక అసంతృప్తికి కారణమందదు. అకాలీ లింగ బాగున్న లింగియన్లు కొందరు పలుకుచున్నాడు. ప్రధాననాయకుల నందరిని ప్రభుత్వమువాడు అరెస్టు చేసిన విషయం, అకాలీ ఉత్సాహము తీసివీచిట్లున్నది.

## పశ్చిమగోదావరిమండల కాంగ్రెసుసంఘము

మే 20 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఏలూరుకు సమీపమున నుండే దేందులూ గ్రామములో పశ్చిమగోదావరి మండలకాంగ్రెసుసంఘము సమావేశమగును. ప్రాతీతిర్వాసములను మార్చవచ్చును గాన సభ్యులందరు సభకు విచ్చేయవలయు.

కార్యక్రమము:—(1) ఏలూరుతాలూకా ప్రత్యేకవిధి, (2) జాతీయపాతకాలల సోమము—పరిశోధన, (3) విధానము, (4) తాలూకాతెక్కలు అని దండు నారాయణ గాజుగారు మాట నేడు తిలకించువారు బంపిరి.

## ప్రియనిగు సర్టిఫికేటును రద్దుజేయుట

విశాఖపట్నంలో ఉన్న ఒక పంచమపాతకాల ఈమధ్య జాతీయపాతకాలగా మార్చబడినది. అందులో పనిచేయుచున్న నీలి అప్పలకర్నయ్య అను ఒక ఉపాధ్యాయుడు తాను జాతీయ పాతకాలలో ఉన్నందుకు గాన తన ప్రియనిగు సర్టిఫికేటు ఏల గద్దకయ్యగారిచే నలు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు అయిన చువదాభిరైల కేమ్యుగారు ఒకనోటీసు జారీచేసిరి. ఉపాధ్యాయుడు తాను మొదటినుండియు ఒక్కపాతకాలలోనే ఒకే యజమానులవద్ద పనిచేయుచున్నాననియు జాతీయపాతకాలగా మారినపట్టు ధర్మవిరుద్ధమైన కార్యములు ఏమియు తాను చేయనిని నిష్పంజనంబుడలే దనియు బహుయిచ్చిస్తున్న సైరక్ష్మకు గతేలు పూర్వకముగా ఆయన ప్రియనిగు సర్టిఫికేటు నిలుపుదల చేయడమైనదని ప్రచురపరచిరి.

చట్టమనుగుల కోడందరామస్వామి.

17-2-22. కీర్తక రఫీత్ గారు 21-2-22 వ తేదీని కోర్టుకువచ్చి బోరియా బజారునుండి యేల బహిష్కరింపబడదో తెలుపవలెను.

(సం) పి. యం. రాబర్టుస్. యస్. డి. బి.

21-2-22. నోటీసు తిప్పగింపలేదు. ఎవ్వరును కోర్టుకు రాలేదు. 28-2-22 కు వాయిదా వేయబడినది.

(సం) పి. యం. రాబర్టుస్. యస్. డి. బి.

28-2-22. రాతేడు, బోరియోకు రావలసినదిగా 2-3-22 వాయిదా వేయబడినది.

(సం) పి. యం. రాబర్టుస్.

2-3-22. కీర్తక రఫీత్ యొక్కను గాతేడు. బోరియోకు రావలెను.

(సం) పి. యం. రాబర్టుస్.

18-3-22 20-3-22 కు నోటీసు రావలెనని పంపబడినది. 20-3-22 కీర్తక రఫీత్ గారేదు. ఆయన బోరియో బజారు చాధరిగా నిదివరకుండెను. బోరియో బజారులో నిరాకరణవాదుల ప్రచారము యెటులనున్నది తెలుపకపోవుటచే 1921 ఆక్టోబరులో నేను సస్పెండు చేసియుంటిని. అప్పటి నుండి యీ కాయన అసహాయవాదుల నాయకులలో నోకరని తెలియుచున్నది. ఆయన కేల ఆయూరి నుంచి బహిష్కరింపబడదో 21-2-22 తేదీని వచ్చి తెలుపవలసినదిగా సమను జేసియుంటిని.

ఆయన సాయంత్రము ఆలశ్యముగ వచ్చెను. మరల 28 వ తేదీని రావలసినదిగా కోరబడినది. కాని రాతేడు. ఆ రోజుననే ఆయన చిన్నకుమారుడు ఉప్పేద్రభితుగారు క్రిమినలు లా సవరణ చట్టము 17 సెక్షను (1) క్రింద శిక్షింపబడిరి. నేను బోరియోకు 17 వ తేదీని వచ్చితిని. కీర్తకగ్రామములో తేలండ వెళ్లెను. ఈ రోజున రావలసినదిగాసమను చేయబడినది కాని రాతేడు. కీర్తక బానుంగవానుకు 10 మైళ్లదూరమునను గ్రామమునకు వెళ్లియుండుటచే నోటీసు ఆయన కొడుకు సురేంద్రునిపై జారీచేయబడినది.

## నేరములు

కీర్తక రఫీత్ పైన క్రిందినేరములు ఆపాదించబడినవి:—

1. ఈయనకు యింటిని రాకరణవాదులకు హస్తాంతరము, పండితులను, యితరులను ఉండుకోసుటలో నాయకత్వము వహించెను. దీనికి బోరియోలోని బాధిష్టగారును, రాంరేబభాకర్ గారును, బజారులో అనేకములకు అల్లరులును, రాంరేబగట్టును బలపరచెను.

కీర్తకరఫీత్ యొక్క సాయంత్రం 3-15 గంటలకు వచ్చుచున్నాడు. ఆయనసమర్థితు కొనుచు సాక్ష్యము నియోజాలరు.

(1) కీర్తక కొడుకులు నల్లకును తీవ్రదుగు స్వచ్ఛంద సేవకులనియు, నిరాకరణవాదులనియు, తమయింట యితరులను అందోళనపరులను సత్కరింతురని రఫీత్ గారో చెప్పుచున్నాడు కీర్తకగాక అజునగొడుగులగుడ వాలంటీరుల గణేతరగుడ అదేవిషయమును జెప్పుచున్నాడు.

కావున కీర్తక రఫీత్ నల్లకుగొడుకులను తీవ్రదుగునిరాకరణవాదులని తేలిచిరి. ఈవిషయములో తన కేసు యొక్క తెలియదని కీర్తక చెప్పుటవచ్చు. ఆయన కొడుకులు వేరు వేరు జీవింపుచున్నమాట నిజమే. కాని ఒకయింటనే వేరువేరు భాగములగా నున్నారు. అయితే కీర్తకరఫీత్ పేరనే యున్నది.

ఇట్టిబాధ్యతల స్థానమును వహించి దామిన బజారు 1 క్లాసు చాధరినుండి, తనకొడుకులకు అజ్ఞాపెట్టలేనివాడు ఆ బజారులోనుండే తగదు, ఉపద్రవకారి.

(2) ఆయన కొడుకులలో నోకరెగు ఉప్పేద్రునకు క్రిమినలులా సవరణ చట్టము 17 (1) సెక్షనుక్రింద అరెస్టులకు శిక్ష విధింపబడినది.

మరియొకడు రాధాకామను అను నాతడు విచారణలో నున్నాడు.

(3) కీర్తక రఫీత్ సోదరుని అల్లుడు బచ్చేలు కాస్తవ్యుడు వైద్యనాథభితుకు బోరియో బజారులో కీర్తకరఫీత్ యొక్క నోకరభాగములోనే యున్నాడు. మరియొకని యెవరినో గూడ అనుజ్ఞ లేకుండనే చాధరి యింట నుండినచ్చెను.

(4) నేడు (20-3-22) జిల్లమువాలాపీడరు బాలు బహు భగల్పూరు నాస్థవ్యులు ప్రేమనుండరబోను అనుయోధకు నిరాకరణవాదులు బోరియోబజారులో ఉదయం 7, 8 గంటల పుడు దిగిరి. వారు కీర్తక రఫీత్ యొక్క ప్రాసేరింగిని. ఒక్కడనేయుండి, భోజనముజేసిరి. వారు 1 గంటవరకు వెళ్లవరకు వచ్చుటనేయుండిరి. కీర్తకగూడ యింటనుండెను. ఆయన యీ విషయములు కాదనుటలేదు. ఇదియంతయు నెం 1 నేరమును

ప్రవచయను. ఈ యిద్దరు నిరాకరణవాదులు ను బోరియో బజారులోనే వదిలి యింటనుగాక, కీర్తకను అయిన కొడుకులను ఉన్నయింటనే సత్కరింపబడిరి. ఇతర ప్రదేశములనుండియు అనోళన పరులతో తమకు సంబంధము లేదని బజారువా రిందరు వదలు కొనగా కీర్తకను క్రితయినకొడుకులును వారి లోపలకు తానిచ్చిరి.

ఈయన యీ బజారులో నివసించుటకు తగిన ప్రవర్తన గల్గి యుండలేదని నా ఆభిప్రాయము. అందుచే, భగల్పూరు డివిజను కమిషనరు ఉత్తరువు ప్రకారము దామిన బజారు పట్టా 2 (2) నూ త్రిము ప్రకారము అదామినలోని యిండ్లనుండియు బహిష్కరింపబడవలెను. ఇట్టివాడు దామినకు ఉపద్రవకరుడుగ నుండునని నేను జెల్పుచున్నాను.

## దేవూట్ కమిషనరుకు పంపవలెనని

(సం) పి. యం. రాబర్టుస్. యస్. డి. బి. కాంపు-బోరియో.

మరియొక నేరముగూడ గలదు. ఆ గ్రామములో యగ్గా కావా గలదు. అది ఒక పక్కాభవనము. మంచి కాంపాడు గలదు. నేను మార్చి 17 వ తేదీని బోరియోకు వెళ్లి నపుడు ఉదయం 9 గంటల పుడు దుర్గా కావాకు వెళ్లితిని. అచట వసారాలో వాలంటీరులనే కులు భగల్పూరు మహమ్మదీయులును బోరియోమెమినులును అనేకమంది సంతాపాలు లేటిలు, కాహాయలునుండి. దుర్గాకావా వాలంటీరులుండు ముఖ్యస్థానము. అకాంపాడులో మరియొక యిల్లువేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నటుల కొయ్యలు పాటుటయు కప్పు తయారు చేయుటయు పూర్తికై కప్పుటకు సిద్ధముగ నుండుటయు గాంచెను. ఆ బజారు హిందువుల లండలు ను దుర్గా కావా మార్చి నేటి తెంటుఅంతయు కీర్తకరఫీత్ ఆయన సోదరులదని జెప్పిరి దుర్గాకావాలో వాలంటీరులు ఉండుటయు, అకాంపాడులో మరియొక యిల్లుకట్టుటయు, కీర్తకరఫీత్ అవలంబింపవలెనని జూడ ఆయన బోరియోబజారులో నిరాకరణవాదుల ముఖ్య నాయకుడని తెలియగలదు.

నేను 17 వ తేదీని యింటకు వచ్చినపుడు అకాంపాడుకు భర్తవిహీనముగ నుండెను. బజారులోను, సంతాపసహాయోగ్య గ్రామములలోను మెరియావియ్యము వసూలుజేయు నాటి కరకుగూడ వాలంటీరులు అక్కడంటు నుండిరి. మెరియా వియ్యమును, కేసరి మున్నగునవియు, దుర్గా కావాలో గాని న్నించెను.

కీర్తకరఫీత్ గారు విచారణగా బోరియోలోని దామిన బజారులో నిరాకరణవాదుల నాయకుడని తోచుచున్నది. నే నాయనకు గూర్చి చాల వార్తలు వింటిని. నేను యొక్క ఈ యూరు వచ్చివున్న అని ప్రవచయబడినది.

దేవూట్ కమిషనరుకు పంపవలెనని (సం) పి. యం. రాబర్టుస్. యస్. డి. బి. కాంపుబోరియో నెం 1927 కు తేదీ 31-3-22.

## దేవూట్ కమిషనరు రిమూర్సులు

కీర్తక రఫీత్ ప్రవర్తనములన దామినలో నివసించ దగ్గదని ప్రత్యక్షముగ తెలియుచున్నది యస్. డి. బి. తెల్పిన విషయములేగాక యీయన ప్రవర్తనమును గూర్చి నేను బోరియోకు వెళ్లివున్నది తెలిసికొంటిని. బజారుచాధరిని నుండి సస్పెండు జేసిపిదప నుండియు నిల్లు జరిగెను. ఆయనకు మంచి హెచ్చరిక. యిచ్చి సస్పెండు చేయబడినది. ఆయన కీర్తకను ప్రవర్తనము అక్కడ కక్కడకు చెడి పోయెను. ఆయన బోరియోలో విప్లవనాయకుడయ్యెను. ఇక నాయనకు వదిలివేయుట ఉపద్రవకరముగ నుండును. దామినలో కాంతియండుటకు కీర్తక రఫీత్ నున్నది. ఆయన కుటుంబమును వెడలగొట్టవలయును. కావున కమిషనరుగారు దామిన బజారు పట్టాక్లాసు 2 (2) ప్రకారము ఆయనను బహిష్కరించుటకు ఉత్తరువునీయవచ్చును (సం) పి. సి. దేవీని దేవూట్ కమిషనరు. నెం 1237 తేదీ 4-4-22

## ఉత్తరువు

2-4-22, రాజమహాలు సబ్ డివిజను ఆఫీసరు యొక్కయు, దేవూట్ కమిషనరు యొక్కయు నివేదికలవలన కీర్తకరఫీత్ అదామినలో నుండగదని నాకునచ్చింది. ఆయనను తామినబజారు పట్టాక్లాసు 2 (2) ప్రకారము బహిష్కరింపవచ్చును. (సం) పి. సి. నేక. కమిషనరు 2890 తేదీ 17-4-22

15-4-22 రాజమహాలు యస్. డి. బి. గారికి ఫర్వాదు చేయవలెనని.

(సం) పి. సి. దేవీని దేవూట్ కమిషనరు. (హిందూ)

## ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం. మే 22-వ తేది

సోమవారము

## గాంధీమహాత్ముడు:

## ప్రస్తుతచంద్రుడు

—:0:0:0:—

ప్రస్తుతచంద్రుడాయితే గాని మహాత్ముని ననుసరింపుడని భారతీయులకు తెలిపిన హెచ్చరిక నిడిమకు బ్రకటించియుంటిమి. ప్రస్తుతచంద్రునికి, గాంధీ మహాత్ముని రాటపు సందేశము మొదట నమ్మకము పుట్టినది. సాశ్వత్య శాస్త్రమును తడవనీయక నభ్యసించి, అనేక పరిశోధనల గావించి, ప్రపంచమునం దంతటను పేర్కొనబడిన ప్రస్తుతచంద్రునికి, మామూలు రాటపు ప్రయోజనము గోచరింపకుండుట వింతగాదు. స్వాతంత్ర్యోద్యమము విశ్వాసము గల వీరికి, చల్లగాలివారు ఆవలంబించెడి సాధనము మోటుగ గనుపించియుండవచ్చును. ప్రస్తుతచంద్రుడు, సాశ్వత్యోద్యమమును మతసాంఘిక రాజకీయాది విషయములం దవలంబించినను, మితవాదకోటికి జేరియున్నను, సత్యాగ్రహతత్పరుడై జీవితము గడపుచుండుటచే, సత్యము స్ఫురించిన వెనుక దానిని వివక్షించుట. భగత్సేవయే ప్రధానమని ఎంచెడివానికి, సత్యావలంబనము సహజము. శాస్త్రీయకర్మాగారములలో కాలమునంతను గడుపుచున్న ప్రస్తుతచంద్రునికి, మహాత్ముని సందేశము వెలుగు నొసగెను. హిందూదేశపు భావ్య భృదయమునకు రాటమే ప్రధానసాధన మను సత్యము వారికి కరతలామలక మయ్యెను. ప్రస్తుతచంద్రుడు వెంటనే తమ పనులను విడిచి, రాటపు సందేశమును వ్యాపింపజేయుటకు బయల్దేరినను, స్వరాజ్యము సిద్ధించిన పిమ్మట, మరల ప్రకృతి శాస్త్రవిషయముల గూర్చి యోచింపవచ్చునని వారికి దోచెను. ముందు దేశదారిద్ర్యములో లగి బోవలయును. ప్రజలకు నొంపకడమగు జీవనాధారము లభింపవలయును. ప్రధానావసరములగు తిండియు, బట్టయు దొరకవలయును. ప్రజల కత్తె విశ్వాసమును, ఆత్మశక్తియు యలవడవలయును. ఇక్కార్యము ముందుగ సఫలము గావలయును. ప్రస్తుతచంద్రుడు దందుచే యితరపనుల నన్నిటిని కట్టి పెట్టి, మహాత్ముని సందేశమును నిర్వహించుటకై తన శక్తిసంతతు వినియోగించుచున్నాడు. ఇదివరకే ఆడంబరహిత మగు జీవితమార్గము నవలంబించుచున్న ప్రస్తుతచంద్రునికి, మహాత్ముని సందేశము కడుప్రీతికరముగ నుండుట సహజము. రానురాను మహాత్మునిపై నాతనికి గల భక్తిభావ మతిశయించుచున్నది. మహాత్ముని నిర్బంధము, వారి కార్యోత్సాహమును మరింత ప్రజ్వలంపజేసినది.

గాంధీమహాత్మునియందు, జాతీయాత్మ మూర్తిభవించె నని, ప్రస్తుతచంద్రుడు హెచ్చరించెను. ఇందుకు సంతోషమేదియు లేదు. మహాత్ముని అందరును సమానముగ ప్రేమించుచున్నారు. అతడు మహమ్మదీయమతాధారకు డని, మహమ్మదీయులెంచుచున్నారు. క్రైస్తవులు, మహాత్ముని జీవితమును క్రీస్తుజీవితముతో బోల్చుచు, క్రీస్తుసంబోధనల కర్మ విపుడే యనుభవమునకు వచ్చుచున్న దని

దెలుపుచున్నారు. అహింసాసిద్ధాంతమును వెదజల్లిన బుద్ధునికి పిమ్మట, అహింసపట్ల అట్టిపట్టుదల జూపినవారు గాంధీమహాత్ముడే యని బాధ్యులు కొనియాడుచున్నారు. బాధ్యదేశములలో మహాత్మునిపై సనురాగ మతిశయిల్లు చున్నది. మరి యొక యవతారపురుషుడు దుదయించెనని హిందువులెంచుచున్నారు. తమ్ము నుద్ధరించుటకు బయలుదేరిన రక్షకుడని నిమ్మజాతులవారు తలంచుచున్నారు. పూర్వాచారపరాయణులును సంస్కర్తలును గూడ మహాత్ముని గౌరవించుచున్నారు. ప్రపంచములో నన్ని దేశములవారు, మహాత్ముని నంకితులమడవని నిశ్చయించి యున్నారు. ఇందుకు కారణమేమి? మహాత్ముడు దేశమత కాలభేదముల నతిక్రమించి, ఉన్నతపీఠము నధిరోహించి యున్నాడు. మతములన్నిటిలో నిమిషియున్న మహాత్మ్యమును కనుగొని దానిని అనుష్ఠించుటచే, అన్ని మతముల వారును తమ తమ మతములు వారియందు క్రమబింబించుచున్నట్లు గ్రహించుచున్నారు. మహాత్ముని యుపదేశము ఒకకాలమునకును ఒకదేశమునకును మాత్రమే గాక సర్వకాలమునకును సర్వప్రపంచమునకును బనివచ్చునని భావించుచున్నారు. సత్యమును అహింసయు సార్వజనికములగుటచే, ఎల్లపుడును అనుష్ఠింపదగినవి. నాశనరహితములై శాశ్వతమగు ధర్మముల నాధారపరుచుకొనునపుడు, దేశకాలభేదముల కవకాశమెక్కడ నుండును? ప్రస్తుతచంద్రుడు దెలిపినట్లు, గాంధీమహాత్ముడు హిందూదేశ దక్షిణాఫ్రికాలాభములకొరకు మాత్రమే గాక, మానవకోటి కొరకు కృషి నలుపుచున్నాడు. అట్టివారియందు, హైందవాత్మ మూర్తిభవించి యుండుటలో నాశ్వర్యమేమి గలదు? వారు ఉపదేశించిన కద్దరు మంత్రము దేశీయుల హృదయములను సంచలంపజేయుటకు కారణమిదియే గద.

గాంధీని నిర్బంధించి రెవరిన, హైందవజాతిని నిర్బంధించినయే భావింపవలయును. హిందూదేశమునకును, గాంధీమహాత్మునికిని నిర్బంధవిముక్తి గలిగించుటకు, మహాత్ముని యాజ్ఞలను నెరవేర్చుటయే కర్తవ్యము. భారతీయులు ఆత్మను మరిచుచుండిరి. కొలదిమంది యైశ్వర్యమే ద్వైశ్వర్యమని తలంచుచుండిరి. కపటనాటకసూత్రధారులకు సంఘమాలవాల మయ్యెను. తరతరములనుండియు వచ్చుచున్న దుస్సృతి మరితహెచ్చు గాజొచ్చెను. ఇట్టిస్థితిలో దేశదుర్గతిని తొలగించుటకు మహాత్ముడవతరించెను. అని మహిమను నేడు గ్రహింపని వారు తేపయినను గ్రహింపకమానరని, ప్రస్తుతచంద్రుడు దెలుపుచున్నాడు. మహాత్ముల జీవితములు, సుఖభూయిష్టముగావు. కంటకావృతములై యుండును. మతకర్తలును, భక్తులును, దేశనాయకులును తమ తమ జీవితములలో పలుబాధల ననుభవించియుండిరి. వారిచారిత్రము జూచిన భగవంతు నొక్కరినే వారు తమ కండగ గైకొనినట్లుగా నానగనును. మహాత్ముడును ప్రస్తుత సమయమున నేరస్థుడయ్యెను. లోకోత్తరపురుషులకు సంభవించిన యిడుమలు మహాత్మునికి తప్పవయ్యెను. గాంధీ మహాత్ముడి కాలమునకు నిజముగ నేరస్థుడనియే, ప్రస్తుతచంద్రుడును ఒప్పుకొనుచున్నాడు. చిన్నియంగవస్త్రమును మాత్ర మొకదానిని ధరించి, వేరొకవస్త్రమును ధరింపకుండుటయు, బ్యాంకులలో ధనములేకుండుటయు బానిసల బెట్టుకొనకుండుటయు, ద్వేషవివర్జితముగ సత్యమును నిర్భయముగ బలుకుటయు, ఆధునిక నాగరికముపట్ల దోష మొనర్చుటగావా? ఇట్టివారిని ధనముగాని అధికారముగాని సహింసనేరవు. భారతీయనాగరికమునందు మహాత్మునివంటి వారికి చోటున్నచో, మహా

త్ముని యాజ్ఞల ననుసరింపుడు, అతనికి ప్రియమగు పనుల గావింపుడు, సమత్వమునకును భ్రాతృభావమునకును, ఆడంబరహిత్యమునకును చిన్నామాగు రాటమును కద్దరును చేపట్టుడు, ప్రపంచమునందెల్లను నుత్కృష్టపురుషుడగు మహాత్ముని ఆదేశమును నిర్వహింపుడని, ప్రస్తుతచంద్రుడు ఎలుగెత్తి చాటుచున్నాడు. మహాత్ముల హృదయమును మహామహులెరుంగగలుగుదురు. సాధుశీలమును సాధుశ్రులు గ్రహింపగలుగుదురు. త్యాగమహిమను త్యాగదీక్ష గలవారు కనుగొననేర్తురు. గాంధీ మహాత్ముని హృదయమును, సత్యాగ్రహము, త్యాగజీవియు, సాధుహృదయుడు నగు ప్రస్తుతచంద్రుడు చూడగలిగెను. హిందూదేశభావ్యదయమున కేమి, సర్వజనశ్రేయమున కేమి, ధర్మసంస్థాపనమున కేమి, మహాత్ముని సందేశమును నిష్కర్షగ నిర్వహించుట భారతీయుల పరమధర్మమని ఇప్పుడయినను తేటపడలేదా?

## స్వదేశసంస్థాన ప్రజలు

—:0:0:0:—

స్వదేశసంస్థానప్రజల సమావేశము, పూనా నగరమున జరిగెను. సభాధ్యక్షులగు గుప్తగారు ముచ్చటించుచు, నరేంద్రమంజులి నేర్పరుచుటవలన స్వదేశసంస్థానాధీశుల స్థానము బలమయ్యెనుగాని, సంస్థానప్రజలకు లాభము గలుగలేదని నుడివెలి. ప్రజల హక్కులు విస్తరించుటకు ఆంగ్లదేశమున కొక రాయబారిము వెడలి పార్లమెంటుసభవారి యెదుటను ప్రధానమంత్రి గారి యొద్దను తమ కష్టములను తెలుపుకొనవలయుననియు, అది విఫలమగుచో నానారాష్ట్రసంఘమున కీవిషయమును తెలుపవలయుననియు, గుప్తగారు సూచించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము వారుగాని స్వదేశసంస్థానాధీశులు గాని ప్రజలకు హక్కుల నొసగెదరని, గుప్తగారికి నమ్మకము లేదు. అట్టితరీ, పార్లమెంటు సభవారు మాత్రము లాభము గలిగింతురని తలచుట తెలుల వీలగును? సంస్థానాధీశులందరును తమ సంస్థానములందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టవలయునని, సభవారు గోరుచు తీర్మానించిరి. వాక్పాత్రత్వము, పత్రికాస్వాతంత్ర్యములపై గల నిరోధముల నన్నిటిని తొలగింపవలయునని తీర్మానింపబడెను. పంచాయతులను స్థాపింపవలయునని కోరబడెను. ఏజెన్సీలలో 124వ శేక్షనును ప్రవేశపెట్టుట భావ్యము గాదని తెలుపబడెను. తీర్మానములన్నియు ముఖ్యమయిన వనుటకు సందియములేదు. కాని, ఇవి సఫలము గాంచవలయుననిన, స్వదేశసంస్థానప్రజలు ఇంగ్లండుయొక్క దయపై మాత్ర మాధారపడియుండిన లాభము లేదు. తీర్మానముల గావించి సంస్థానాధీశులకు దెలియజేసిన మాత్రమున లాభము లేదు. వారు, స్వశక్తి మూలమున తమ హక్కులను సంపాదించు బ్రయత్నింపవలయును. స్వధర్మము ననుష్ఠింపవలయును. మహాత్ముని యుపదేశము, అన్ని భాగములకును వర్తించును. బ్రిటీషు హిందూదేశప్రజలకు లాభించెడి ధర్మమార్గము స్వదేశసంస్థానప్రజలకును లాభించును. స్వశక్తిని కనుఁబాటుకు, స్వదేశ సంస్థానప్రజల కెక్కుడు అవకాశములు గలవు. ఇట్టి యవకాశముల నుపయోగించి, వీరు మనోరథసిద్ధిని బడయుట భావ్యము. స్వదేశసంస్థానాధీశులు, బ్రిటీషు హిందూదేశమున నడిచెడి సందర్భములను గ్రహించి, కాలయాచనజేసి ప్రజాసంబోధనపు తీవ్రతకెడమియక, ప్రజలకోర్కెలను వెంటనే సఫలపరుచుట శ్రేయస్కరము.

మహామధ్యమము అందోళనము

చేబట్టేనుగాను, తురుష్కుల క్రూరత్వపుకథల విషయమై చూపుచున్న ఆతరుము, మహామధ్యమము లో మరొక అసంతృప్తిని గలిగించుచున్నది. అందు మహామధ్యమసంఘమువారు విదేశ కాశ్యా లయమువారి కోకలేఖను పంపుచు, ఆసియా మైసరులో గ్రీకులు తురుష్కులపై సలిపిన క్రూర కృత్యములను విచారించవలయు ననియు, ఇంకావిషయమై చేబట్టేనుగా రసలే ప్రసంగించకుండుట కోచనియమనియు, క్రైస్తవప్రజల తురుగుబాటులు కుట్రలు జరుగకుండ కట్టుదిట్టముల నేర్పరువలయు ననియు, తెలియజేసిరి. ఆఖలభారత మహామధ్యమసంఘమువారు తమ అసంతృప్తిని బలముగ తెలిపిరి. కర్జును ప్రభువుగారి మంత్రాంగము వ్యర్థమగుటచే బ్రిటిషుమంత్రులు మహోద్రేకముగలిగింప జూచుచున్నారనియు, గ్రీకులతరపునజేయుచున్న ప్రచారమునుకొనసాగించుట సామ్రాజ్యక్షేమమునకు నష్టదాయకమనియు, స్మిర్నా మొదలగు ప్రదేశములలో గ్రీకు లొనర్చిన ఘోరకృత్యములను ప్రచురింపవలసివచ్చినదియు, ప్రస్తుతపద్ధతినే బ్రిటిషుమంత్ర వర్గము ఆపలంబించుచో, ఇందును గూర్చి విచారించుటకు ముస్లిములీగు కిలాఫాత్ సమావేశముల సంయుక్తసభ ప్రత్యేకముగ జరుగు ననియు, ఈ సంఘమువారు సూచించిరి. ఇప్పటికే క్లిష్ట భూయిష్టముగ నున్న తుర్కీసమస్యను మరింత సంక్లిష్టపరచి, మహామధ్యమసంఘమును వృద్ధిజేయుట ఎంతవరకు వివేకమో యూహింపవచ్చును.

ఒడంబడిక

తుట్టతుడకు డివెలరాగాలికిని, కాలిన్సుగాలికిని జాతీయసంయుక్తపక్షమును నేర్పరుచు విషయమున ఒడంబడిక గురితె ననియు, ఎన్నికలు జూనునెల పదనాఐవతేదిని జరుగుటకు ఉభయపక్షముల వారును అంగీకరించి రనియు తెలిసికొనుట శాంతయు సంతోషించెదము. అంతరంగిక కష్టాల మెప్పుడును వినాశకరమగును. ఇరుపక్షములవారును సమాధాన మెటులనయినను గుహర్షుకొనుటకు మారుగ ఒకరితో నొకరు పోరాడి భీదత్వము కలిగించుట, శత్రుకోటి కాన్దాడము గలిగించునే గాని దేశాభ్యుదయమును చేకూర్చును. డివెలరాపక్షము వారి రోకనంకిను, కాలిన్సుపక్షమువారి రింకొక వంకను తేరి పోరాడుచుండుట, ఇద్దెండు తేనుము గోరెకినా రెల్లరకును విషాదము గలిగించెను. ద్వారన్యూద్ధానికి కొకమారు గడంగిన పిమ్మట, దాని నుండి విముక్తులగుట దుర్లభమగును. సింధీనరులు మొదలు స్వరక్షకార్యము ద్వారన్యూమును ప్రారంభించి, తుట్టతుడకు దానినే తరణ్యముగ నైకొనిరి. తుడకు స్వంతప్రజలపై దీనిని ప్రయోగించుట కును వారు వెనుదీయరయిరి. ఇకనయినను, ఇద్దెండు దేశమున ఎన్నికలు నెమ్మదిగ గడచిపోయి, పోరాటము లంతరించి, స్వాతంత్ర్యసాఫల్యమును ప్రజలు గ్రోలుటకు ఆవకాశ మేర్పడుగాకయని కోరెదము.

నిర్మాణకార్యక్రమము

నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు, అన్నివైపుల నుండియు ప్రోత్సాహము గలుగుట శుభచిహ్నము. మధ్యరాష్ట్రములలో నర్మదా డివిజనునందలి గాంధు లను అడవిజాతివారు ఇటీవల సమావేశమై మిగుల్మనసయోగకరములగు తీర్మానముల గావించిరి. ఈతీర్మానములు, మధ్యపాననిషేధము, స్వదేశీ, రాటుము, కర్జును, న్యాయస్థానబహిష్కారములకు సంబంధించి యుండెను. ఈ సంఘము వారు చూపిన యభివృద్ధి ప్రోత్సాహకరముగ నున్న

ది. దెబ్బడియెనిమిది పెండ్లిండ్లలో, మూడుపెండ్లిండ్లలో మాత్రమే విదేశీవస్త్రములు కొనబడెను. మధ్యనిషేధము, న్యాయస్థాన బహిష్కారము విషయమై ప్రశంసార్హముగ పని జరిగెను. నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు, అన్నిసంఘముల వారును అన్ని పక్షములవారును బనిచేయుట కెట్టి యభ్యంతర ముండనేరదు. స్వశక్తియే స్వరాజ్యమునకు మూలాధారము. స్వశక్తిని పెంబొందించుటకు, నిర్మాణకార్యక్రమము మిగుల లాభకరమనుటకు సందియము లేదు.

జపాను ప్రజలు

జపాను ప్రజలను నార్దుక్లిప్తప్రభువుగారు సమయము దొరకినపుడెల్లను నింజించుచున్నారు. ఆప్రేరియా, న్యూజిలాండు క్లబ్బువారిచ్చిన విందుసందర్భమున ముచ్చటించుచు, జపానీయులు ప్రాచ్యఖండపు జర్మనులనియు, ప్రపంచమునందంతటను తమ ప్రచారమును వ్యాపింపజేయుచు గూఢచారులుగ పరించుచున్నారనియు, వారికి ఆప్రేరియాను ఆధినివేశరాజ్యములను దిగ్వివింగనలెనని ఆకగలదనియు బలికిరి. ఇదివరకు వీరు జపాను ప్రభుత్వమును నిందించుచుండిరి. ఈరీతిగ జపాను ప్రజలను జపాను ప్రభుత్వమును నిందించుట, ఆంగ్ల దేశమునకును జపానుకును మధ్య సఖ్యము బలపడుటకుగాని, ప్రపంచశాంతి సందర్భిత మగుటకు గాని అనుకూలముగ నుండునా?

నంద్యపాననిషేధము

మధ్యపాననిషేధము గూర్చి విచారించెడి సంఘము, ఇప్పుడు పూనానగరమున విచారణసలుపుచున్నది. వీరి యెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు, షకర్ అనువారు మధ్యపానమును తగ్గించుటకు ప్రభుత్వోద్యోగు లడ్డుపడుచున్నారని తెలిపిరి. ఇందునుగూర్చి యొక నిదర్శనమును చూపు డని కోరగ, వీరు పూనా కలెక్టరుగారి ప్రవర్తనము నుదాహరణముగ జూపిరి. త్రాగెడివారి జనాభాదీప్యకొనుటకు కల్లంగడులలోనికి బోనిటకు సాక్షి గోరగ, కలెక్టరు గారంగీకరింపలేదు. ఇటులనే దేశమునందలి వివిధ భాగములలో, అధికారు లీ యుద్యమవ్యాపకమునకు నిరోధము గలిగించుచున్నటుల ప్రజల కనుభవైకవేద్యము.

విభేదము

నిరపరాధు లగు సిక్కు లనేకుల హత్యకు కారకులును మహాత్ము నారాయణదాసుగారిని, నాన్కానాకేసులో నీక్షించిరి. ఢిల్లీ జులులులో, వీరిని యూరియించుచువార్డులో నుంచిన రనియు, మొదటిరకపు ఖయిదీ కీయదగిన సాకర్యముల నొసగుచున్నారనియు, పట్టుబట్టల గూడ నిచ్చుచుండి రనియు, ప్రేక్షకు లొకరు చెలివినటుల, అసాన్సియేటుడు ప్రెస్సు తంతివార్త యొకటి తెలుపుచున్నది. ఈసంగతి నిజమయినచో, మిగుల విచిత్రము గాదా?

ప్రవాసశిక్ష

కీర్తనురత్న అనువారు సంతాలోపరగణాల లో నొకగ్రామాధికారులు. వీరు సహాయనిరాకరణనలంబులకు భోజనమిడిరను కారణమున, వీరిని కుటుంబముతో సహా దామిను గ్రామమునుండి అధికారులు వెడలగొట్టిరి. వీరి ఆస్తిని స్వాధీనపరచి కొనిరి లా, ఆర్డరులని పలనరించెడివారు, వీని పేరీట జరిగెడి అన్యాయములను గనుగొనుట భావ్యము. పరిపాలనాస్వభావమును జూపుటకు, ఇట్టి నిదర్శనములు వెక్కులు గలవు.

మహామధ్యమసమిత్తసలములు

నానాజాతులసంఘమునందు ముచ్చటించుచు, మహామధ్యమసమిత్తసలముల సంరక్షణమును మహామధ్యమ హస్తములనుండి బ్రిటిషువారికి మార్పుటచే ఎట్టి భయ ముండ నవసరము లేదని, బాల్ఫురుప్రభువుగారు పలికిరి. ఇందువలన మహామధ్యమప్రపంచమం శాంతిని అశాంతి ప్రజ్వలించె నను సంగతి బాల్ఫురుగారికి తెలియదు గాబోలు!

ఇంచితేపు కమిటీ

ప్రభుత్వ న్యయమును గూర్చి విచారించుట కేర్పడిన ఇంచితేపుకమిటీవారు, ప్రభుత్వపు పాలసీకి సంబంధించిన ప్రశ్నలను నిర్ణయించుటకు వీలు లేదని, ప్రకటన మొకటి తెలుపుచున్నది. సైన్య న్యయము ఇట్టిపాలసీక్రిందకు రావచ్చును. అందుచే ఇంచితేపుకమిటీవారి విచారణవలన తుదకు లాభ మంతగ నుండునని భోచదు.

సానికవార్తలు

దినాబహదూరు పి. కేశవపిల్లెగారు. — వీరు బొంబాయికి లండనుండి 30-వ తేదిని పయనమయ్యెడ రని తెలియుచున్నది.

సామ్రాజ్యదినమహోత్సవము: — దొడ్ల వెంకటాచలయ్యగారు 24 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రం 4 గంటలకు తమ గృహమున (నెం 4 నీసు అయ్యకు పీఠి, మింటుతోస్టు) సామ్రాజ్యదిన మహోత్సవమును సత్పెదరు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

మెట్రిక్యులేషను పరీక్షాఫలితములు  
రెండవక్లాసు: — 7, 36.  
మూడవక్లాసు: — 14, 17, 21, 23, 26, 24, 37.

చెన్నపురి దేశీయసమాజము: — ఈసమాజయాజమాన్యమున 24 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు సమాజమండలమున (817 లింగచెట్టిపీఠి) కోడేటి గంగాచార్యుల వారిచే తెలుగున 'గాంధీచరిత్ర' హాళికాభావనాపాఠము జేయబడును. సభ్యులందఱును వారివారికుటుంబములతో రాత్రి యుండులు.

జాతీయస్వచ్ఛందసేవకులు: — నిన్న ఉదయము రాయపురము స్వచ్ఛందసేవకుసంఘము సింగారజేటు చెట్టియారు పన్నెండు కేళహర్షుగారల నాయకత్వముక్రింద ప్రవీణతను మీర్చాపేట లోని శివన్న చిన్నవీధుల గుండరికి, అడట ప్రజలను మువ్వముగ సాలీలను, మగ్గముమీద నెసినగుడ్డలను కట్టుకొనవలసివదిగను, కద్దరు నెక్కువగ తయారు జేయవలసివదిగను ఉద్యోగము గావించిరి. ఇకముందు ఖద్దరు ఎక్కువగ కావలసియుండు ననియు, కద్దరు నెక్కువ యుపయోగించునటుల కద్దరును తయారుచేయుట సాలీలకే మంచిదనియు చెట్టిగారుచెప్పిరి. ఇంకను, విదేశవస్త్రముల ధరింపవద్దనియు, విదేశపు పంచదార, కిరీటాలులు, నిశ్చవెట్టెల నుపయోగించవద్దనియు, స్త్రీపులు రెయిల్వేలను తగ్గించి యుపయోగించుకొనవలెననియు, అంతువలన ప్రతిసంవత్సరమును కొంత ఐదు 120 కోట్ల రూప్యములు ఆదాయగుననియు వారుచెప్పిరి.

బొంబాయి గవర్నరు 21 వ తేదీ ఉదయము మహాబలేశ్వరము చేరిరి.

21 వ తేదీ శనివారమునాడు డాక్టర్ల సలహాపకారము దికాసిరు మహారాజుగారు బొంబాయినుండి ఆంగ్ల దేశమునకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

లక్నోలో పన్నాలలు అనంతకు తాతాబ్యాంకు మనిగెనని చెప్పెను కారణమున వారతనిమీద మానసస్థిపు దావా చేసిరి.

# విదేశ వార్తలు

## జెనోవా సమావేశము

లాయదుజార్జిగారి ప్రసంగము.

తుదిదిన కార్యక్రమము.

జెనోవా మే 19:—జెనోవానందు క్రమశాస్త్రమును ప్రతిపాదించు 9 కంటలకు ప్రాంతీకాగారియొద్దను జరిగిన. గొప్ప సైనిక ప్రదర్శనము గావించబడినది. కాని ఇదివరకున్నంత ప్రేక్షకులంత క్రొత్తదిలేదు. సభాభవనము నిండుగలగడము. దాక్టరు రథెనోగారు వచ్చినతోడనే చివరను ప్రాంతీకాగారితో కలసియు గావించిరి.

రష్యాసమన్వయమును కలిగించుటకు తగినవ్యవధి లేకపోయినది ఘోషాగారు తమ యువస్వాసమునందు విచారమును వెలిబుచ్చిరి. యూరపురాష్ట్రములు తమ వ్యవసాయములందు పరస్పరము సంప్రదింపుకొనుటకు జెనోవాసమావేశము మార్గమును క్రొత్తము. ఆర్థికసంఘమువారి కార్యమును ప్రశంసించుచు యూరపురాష్ట్రములందు చర్యనమొక్కయు నిజము కుకాతియు నుండవలెనని దాక్టరు రథెనోగారు జెలిపిరి. రష్యాతోడను ఇతర రాష్ట్రములతోడను సమాధానమునకు వచ్చుటయందు జగ్గని చాలవరకు తోడ్పడగలిగినందులకు వారు కృతజ్ఞులైరి.

చివరిదిన గారి యసమృత్తి.

కార్మికసంఘమునందు రష్యానులకు ప్రాతినిధ్య మియ్య నందులకు చివరను గారు తమ యసమృత్తి జెలిపిరి. ఈ విషయమునందు రష్యా యొక్కరకు తోడ్పడగలిగియుండు లేదనిగాన వారి కందు ప్రాతినిధ్య మియ్యలేదని, ఆర్థికసంఘమువారి దగు క్లాటుగారు నడిపిరి. (హే! హే! అను శేకలును, హర్ష ధ్వనులును.)

అన్యదేశాక్రమణనిరోధ యొడంబడిక

జెనోవా సమావేశమువారు తాత్కాలికముగ సభ్యదేశాక్రమణ నిరోధయొడంబడికను నమలు లో పెట్టుటకుగాని తాత్కాలిక యొడంబడికరూపముతో నొక తీర్మానము వాదించిరి. రష్యా ప్రతినిధులును, చిన్న చిన్న ఇతర రాష్ట్రముల వారు కొందరును ఈవిషయమున తమకు ప్రత్యేక హక్కులు గల వని ఈసమయమున తిరిగి జెలిపిరి.

ఆర్థికసంఘమువారి తీర్మానము లామోదించబడినది. కొన్ని రాష్ట్రములవారు మాత్ర మింకను అంగీకరింపవలెను.

జూర్జి గారు

ఈయొడంబడిక సంగీకరింపవలెనని తమ ప్రభుత్వము వారికి జెలిపిరిను బాధ్యోగారు తెలిపిరి. ఇర్మనులను రష్యానులను గూడ విమర్శించుచు, 1914 సంవత్సరమున పశ్చిమవారు యుద్ధము కావలెనని గొరతెదలెడియు ఇప్పుడుగూడ కాంతిని కోరుచున్నారనియు నడిపెను.

వావారాష్ట్రమువారి గాక మరియొక అంతర్జాతీయ సంఘము సేవించి యూరపు ఆరోగ్యసమన్వయము వారికి బిప్పు తెప్పవలెనని చివరనుగారు జెలిపిరి.

లాయదుజార్జిగారి ప్రసంగము

లాయదుజార్జిగారింట్ల బాగ్రతగా తయారయియున్న ఒక యంత్రావ్యవస్థను గావించిరి. ఈయంత్రావ్యవస్థను సభ్యంత్రాధ్యక్షో వినిరి. అంత్రావ్యవస్థ అట్లుతమకు హర్షధ్వను లొనర్పబడినది. లాయదుజార్జిగారు సమావేశము వారిచర్య నంతకు జరిపిరి. రష్యానులనుగూర్చి నిర్దోగములముగ ప్రసంగించెను.

పాచ్చి లీక

కాంతియొడంబడికయు ఆర్థిక, ఆర్థికవ్యయ, రహదారిల సంఘమువారినిన జయప్రదమగు కార్యములు మాత్రమే సమావేశమువలన జేరవలెనని ముఖ్యభావములని తిరుగుడిపిరి. చాల ముఖ్యమగు రష్యాసమన్వయము మనము చాలవరకు ముందుకు జరిపితిమి. మే 11 వ తేదీన రష్యానులంకెన మిమోకాండము యొక్క ఫలితములు రష్యానులందెల్లమును వెలుగుల మాత్రము కాంతివనియములకు ఫలితముల గలుగజేసినది. సమాధానము దూరదృష్ట మగుటకు కారణములను గలగజేసెను. హేగునందు జరుగు సమావేశములందు రష్యానులు మిత్రమండలిధానమునకు మూలాధారములను లభి, రష్యానులు మిత్రమండలివారు గోరిక విషయములందు బాధ్యతను వహించు విషయమున తీర్మాన భావమును గన్పరుపరాదు. రష్యాకు ఆర్థికసహాయ మనకర

## అయిన్లందు పరిస్థితులు

సమాధానము కుదురుట

గ్రీష్మిత్తుగారు ప్రజాస్వామ్యవాదులను నిరసించుట

లండను, మే 19:—దెయిలు ఈ రాతనం తీసినమున చర్చసందర్భమున తీవ్రప్రకటనము లొనర్పబడినది. ప్రజాస్వామ్యవాదులకును తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారికిని సమాధానప్రయత్నములు మూడవమాత్ర విఫలము లయ్యెనని జెలిపిరి. తీవ్రతమమును గ్రీష్మిత్తుగారు తీవ్రముగ నిరసించిరి. వీరు ప్రజాప్రభుత్వమునకును, వాగ్ధికప్రభుత్వమునకును విరోధులనియు పీ రించు మించుగ కాంతిపీడిగాం ద్రవీయు ప్రజలకు రీ నాల్వర్లను గన్పించియే ప్రజాముల నిశ్చయతా వోట్ల నిచ్చెదరా యని యడుగుతుండి రనియు గ్రీష్మిత్తుగారు నడిపిరి. జేకమునందు బంధిపోట్లను దౌర్జన్యమును దిండియు ఆభివృద్ధి నొందుచుండగా అయిన్లందు ఇంకను రాయబారములతోడనే కాలముపుచ్చుచున్నదని తెలిపిరి. ప్రజలను నిష్పందించి వోట్లనుగొనుటకు ప్రయత్నించువారి నెదుర్కొనుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగ నుండిరిని గ్రీష్మిత్తుగారు తెలిపిరి.

లండను, మే 19:—అయిన్ల తాత్కాలికప్రభుత్వము వారికిని ప్రజాస్వామ్యవాదులకును సంధిప్రయత్నములు విఫలము లయ్యెను.

నల్ల మందు దురలవాటు

లండను, మే 19:—సర్. జాన్ బాడ్డనుగారిని మాన్యేష్టరు గార్డియను పత్రికాప్రతినిధి దర్శించి ప్రశ్నింపగా నిట్లు జెలిపెను:— నల్లమందు విచారణ సంఘమువారి నివేదికను నా నా రాష్ట్ర సభ వారు తిరిగి పరిశీలింప నిశ్చయించు కొని ర నితెలిపి కొనుట చాల విచారకరముగనున్నది. ఈ నివేదికను విచారించుట కింకొక సంఘము ఏర్పరుపబడునని దీనియర్థము. అనగా నిర్దేశిత వర్తనము వ్యర్థమొనర్చుట. గవనాచెట్లను వెంచి పట్టజేసి వ్యాపారమొనర్చు విషయములందు ముందుగా శ్రద్ధసహింపనియెడల వ్యాపార సర్టిఫికేట్లను మేర్పరుచుటలకు లాభము లేదు. ఇందు వలన రహస్యముగా నల్లమందుపంతులొక్కనగుటకు పీలుండును. తమపొరుగు నుజ్జీతముగా నున్నంతకాలము ఈవిషయము వలన ప్రపంచమునకు సంభవించుచున్న అపదలను గురించి ప్రభుత్వములవారు గమనించుటలేదు.

మైనయెడల, అవాదినండియు పరంపరకవచ్చుచున్న సాంప్రదాయములసంగీకరించి తీరవలెను. అని లాయదుజార్జిగారు జెలిపిరి. రష్యానులు మే 11 వ తేదీన పంపిన మిమోకాండము ఎందరి మరతులను సడలింప సంగీకరింపక పోయినయెడల హేగునభివలన బాధముండ నేరదు. రష్యాకు సహాయ మన సరమైనయెడల ఆర్థిక బాధ్యతను గొరవించితిరకతెను యూరపు రష్యాకు సహాయమునకు నెంచియున్నది. కాని మావిధాన సూత్రముల కేమాలము భంగము గలిగించినను గూడ నిట్టిసహాయము కల్గ గావచ్చును.

ఈసమావేశము చారిత్రక ప్రసిద్ధమగు అంశములలో నొకటి. తలచినంత జయప్రదమగు జయగళపోయినప్పటికిని ప్రపంచకాంతి సాధనసాధ్యమును అన్యక్రమణ నిరోధక యొడంబడిక తాత్కాలికముగ మాత్రమే. కాని ఇది ఒక మారు ప్రవేశపెట్టబడిన తరువాత దీనిని పీటలుట యేరాష్ట్రములను ఇచ్చగింపవు. కేర్న సమావేశమున, యూరపురాష్ట్రములను రక్షించుటకు గాన ప్రయత్నములు ప్రారంభింపబడినవి. ఈ ప్రయత్నము జెనోవాయందు సఫలము లగునని యెంచితినిగాని ఎంచినంత గాలేదు. ఆ ప్రయత్నములు విఫలము లైనవనుటకుగూడ పీలులేదు. ఇంకను పర్యవసానము జేలలేదు.

యూరపురందు కాంతిరంగము వ్యాపించెను. కాన అన్యదేశాక్రమణ నిరోధక కాండము ప్రస్తుతియు తాత్కాలికముగ నున్నను చాలకాలమువరకు కొనసాగగలదు.

ప్రతినిధులు వెదలిపోవుట

జెనోవా, మే 20:—జెనోవానుండి అన్ని రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు తిరిగి వెదలిపోయిరి. చివరనుగారు తప్ప రష్యాకు ప్రతినిధు లందరను లేళ్ళ తడతెదరు. చివరనుగారు కొన్ని దినములకకును జెనోవాయుండి యుండురు.

లాయదుజార్జిగారు

హేగు, 20:—లాయదుజార్జిగారింగండునకటమును నీ విషయము నిచ్చుటకు జేరెను. వీరిచ్చట వాగ్ధకుండగనే లండనునకు వెళ్ళివరకు. వీరును నల్లమ హర్షింత ప్రభువు అని సంప్రదించెను.

## సమీప ప్రాచ్యము

అనటోలియా దురంతములు

లండను మే 20:—జనీయా ప్రాంతమునకు తురుష్కులవై మోపబడిన నేరములతో కలిపి గ్రీకుల ప్రవర్తనను గూడ విచారించుట కొక సంఘమును నేర్పరుపవలెనని లండను మహమ్మదీయ సంఘము వారు తీర్మానించి త్రితీపు విదేశాంగశాఖవారి కోకబాలు నంపిరి. చాంబర్లెనుగాదు 15 వ తేదీన కామన్వయసభయందు తురుష్కుల చర్యవై ప్రసంగించినపుడు అనటోలియాయందు మహమ్మదీయలవై గ్రీకులు నెరపుచున్న దౌర్జన్యములనుగురించి ప్రసంగింపలేదని ఈసంఘమువారు విచారించిరి. అనటోలియాయందు గ్రీకులప్రవర్తనలన సాధారణరకపు తురుష్కులకు గ్రీకులవై తగదీర్చుకొనవలెనను తలంపు పుట్టుటవలన అనీయా మైనకు సందు కొంత తరకు విషాదకర విషయములు సంభవించియుండవచ్చునని వీరు జెలిపిరి. ఈ విచారణసంఘమునందు ఒక భారతీయ మహమ్మదీయనిగూడ నియమింపవలెనని తెలుపుచు సర్ ఆబ్బాస్ అలీజేలగారి నందులకు నూనించిరి. అల్లసంఖ్యాకుల రక్షణ యనవరమే యొనుట ప్రజాప్రజేతములందు విదేశీయాధికారమును నెలకొల్పుట విచారములకును కష్టములకును కారణమగుననియు, క్రైస్తవుల రక్షణ లకు పూచీపుచ్చుకొనునపుడు క్రైస్తవులకు తిరుగుబాటు జేసిన జేములు ప్రతికారములకు గూడ నిర్ణయింపవలెననియు ఈ సంఘమువారు నూనించిరి.

## సమాధానము కుదురుట

కొయిలివను ప్రభుత్వము

లండను, మే 20:—డివెలరాగారును, కొల్లిత్తుగారును సుప్రదింపి బాతీయకొయిలివను ప్రభుత్వము నేర్పరుచుటకు సమ్మతిచిరని దెయిలు ఈరాను అభ్యుత్థుడు ప్రకటించెను. ఎన్నికలయందు ఆభ్యుత్థులను ఆయాపక్ష కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు నియమించెదరు. ఎన్నికలు జరిగినతరువాత కార్యనిర్వాహకవర్గమందు ఆభ్యుత్థుడును, శేఖరక్షణ మంత్రియు మరి తొమ్మిదిమంది మంత్రులును నుండురు. దెయిలు సభ్యులలో తక్కువ సంఖ్య గల వారి పక్షమునుండి నల్లగను అధిక సంఖ్యగల పక్షమునుండి అమాయకురను మంత్రి వర్గమునందు జేర్పబడుదురు. ఇరుపక్షములసిద్ధికిని భంగము లేకుండ కొయిలివనుమంత్రివర్గ మే గొట్టు చేయుటకును, ప్రజలను రెండుపక్షముల సభ్యులసంఖ్యయు యెట్లున్నదో ఇక ముందు గూడ నట్లే యుంచవచ్చును. ఇతరు లెవ్వరైన వచ్చి జోటిజేసి విజయించినదప్పు ప్రస్తుత ప్రతినిధులే యెన్నికలందు నిజమునందురు. కొయిలివనుపక్షము చిట్ట చేయవలసి తప్పినయెడల వెంటనే సాధ్యమైనంత త్వరలో ఎన్నికలు జరుపబడును. మహమ్మదచ్చిన (ప్రెనాంటీ వెల్లిపోయిన) వాతంబరికిని ఎన్నికలసాత్కు లుండును.

ఎన్నికల నిర్ణయము

జూను 16 వ తేదీన యెన్నికలు జరుగవలెనని దెయిలు ఈరానునందు గ్రీష్మిత్తుగారు హానించిరి. డివెలరాగాడు బలవంతు. ఈ తీర్మానము ఈరాహాభ్యుత్థులమధ్య నేకగ్రీకుముగ సంగీకరింపబడినది. మే 21 వ తేదీవరకును సభ నిలుపబడినది.

## బెల్గాస్ట్ర అల్లరులు

హత్యలు మిలిమిరుట

లండను, మే 19:—ఈ దినమున ఇద్దరు మహమ్మదీయ బెల్గాస్ట్రునందు ప్రాముఖ్యతతో నెక్కి అచ్చటనున్న ఒక మనిషిని రివాల్వరుతో కాల్చి వెంటనే దిగి వెళ్లిపోయిరి. వారెవ్వరో యెమిలేసిగో యనిగూడ ప్రాముఖ్యతనందలి ఇతర ప్రయాణికులు తెలిసికొనుటకుగూడ వ్యవధి లేకపోయెను.

అగ్నిప్రమాదములు.

బెల్గాస్ట్రునం దీనిమున ఒక్కమారుగా 7 ప్రవేశములందు అగ్నిప్రమాదములు గలిగెను. ఇవి అల్లరితేయువారి పనియై యుండును. శాలవేలనకరతులస్థము గలిగిన తరువాత అగ్ని చల్లార్చు యంత్రములచే మంటలొక్క చేయబడినవి.

ఈదినమున నొక కానిస్టేబులు మామూలుదస్తులతో బహుశయము తిరుగుచుండగా వెదకో యాతనివై రివాల్వరును ప్రేల్చిరి. తీవ్రమైన గాయము తగిలెను. తరువాత నీతడు మరణించెను.



సగము గ్రామమును తగులబెట్టుట

మార్చి న అను గ్రామమును తాదాపు సగమునకు మాత్రమే తగులబెట్టి కాల్చివేసి, ఇంకా కాగిలికొని యావనము నిద్రనుండి లేవబడి రవాల్చుకొని కాల్చిచంపబడిరి.

బ్రిటిషుపటాలములు కాల్చునరమున వదలి బారకీ చుటకు తాత్కాలిక ప్రభుత్వపటాలములకే మొనర్చెను.

ఇంకను హత్యలు

మే 20:- బెచ్చెల్వాడుగిరివలన నల్లరుకార్మికులు గాయ పడుపబడిరి. ఒకడు వెంటనే మరణించెను. ఇంకొకడు సంజయ శిథిలమున న్నాడు హంతకులచేత దెలియలేదు. కార్మికులు ప్రభుత్వమునకు మరణమును దెలుపలేనని అడుగబడిరి. ప్రాబులైంటులు మాత్రము కాల్చబడిరి.

గతరాత్రి బెల్వాడుగిరి శీతమైనపోరాటమునకు గాను, సైనికులును, సాయుధ పోలీసుదళమును పీడులందు తిరిగెను. ప్రాబులైంటు నేవనలు నూలునకు అగ్నిదరికొల్పబడెను.

ఆంగ్ల పరాసుసంబంధములు

అందఱు మే 19:- కామన్ననందు పాల్ కాంబక్, కాంబునెంటు అలియరుగారికి (పరాసురాయవారి) విద్యోగమున నుద్యోగమున నాంబుజేనుగారు ప్రసంగించుచు, ప్రపంచకాంతి నిర్మాణమున కవసరమగు ఆంగ్ల పరాసుమైత్రిని తిరిగి దృఢపరచుటకు గాను సమావేశమైతిమని నుడివెరి. వారికి భేదాభిప్రాయములున్నను ఇరుదేశములవారికిని ఒకేవిధానమునందు లాభము గలదు.

యూరపు కాంతికి ముఖ్యధారమగు ఆంగ్లపరాసు మైత్రిని కాపాడుటకు పరాసువారు చాల సత్సక్తతతో నుండిని కాంబునగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ఆంగ్ల-ఇటాలియను సంబంధములు

జెనోవా మే 19:- జెనోవాకు జనుదొచ్చిన ఇటలీ, ఆమెరికను పత్రికాప్రతినిధులకు ఆంగ్లము పత్రికాప్రతినిధులు విద్యోగముగి. ఆసమయమున లాయకు జార్జి గారు ప్రసంగించిరి. ఇటలీ ఆంగ్ల దేశములు భావి కాలము నందు పరస్పర సహకారముతో మెలంగుచు ప్రపంచ కాంతికి యత్నించుచుదలచు నుడివెను. ఫ్రాన్సు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, జెనోవా సమావేశము ఆంగ్ల ఇటాలియను సంబంధముల నెక్కువజేసే నని నుడివెను.

కెన్యాలో వర్షము

ఈనెల 1-వ తేదీనుండి 19-వ తేదీవరకు మొత్తము 33.25 అంగుళముల వర్షము గురిసెను. 1897 సంవత్సరమున మేమాసమున మాత్రము 25-30 అంగుళముల వర్షము గురిసెను. ఇదివర కెంత యధికవర్ష మెక్కువకును గురియలేదు.

ప్రత్యేక గాయకా సమాధానము కుదురుట

ఇంగ్లీషువారిని వివాదమును పరిష్కరించుకొనుటకు తిరిగి రాయబారములు సాగింప బడును.

రోండాను ప్రభుసతి ప్రభుల సభయందు సభ్యురాలొక తేవటకు విలులేదని ప్రభులసభివారు తీర్మానించిరి. ఇందులకు 20 నుండి ప్రభ్యులులకు జడ్జి హక్కు దొలగింపబడెను.

బాల్బరుగారు ప్రభువుగ జేయబడుటకులన కామన్న సభయందు వాగిసానము భారీయాయెను. ఇందుకు పోటీజేసిన ఇ. సి. గ్రాన్ పేర్ గారికి (కన్సర్వేటివు) 10114 వోటును, సర్ తిన్సిట్రాట్ (ఇండిపెండెంటు కన్సర్వేటివు) గారికి 6178 వోటును వచ్చెను.

వైశేరియాయందు జరిగిన విప్లవక నందు ఆమెరికాకంపెనీ నుండి కొన్ని వస్తువులను లాగుకొనెనను నెరమ్మకంద న్యాయాధ్యక్షుం దరప్తు చేయబడి కోసకట్లు వాయుకుడు జేసెనని పెరునాపుగారి అప్పీలును స్వీకరించుకొని విచారణ జరుగయింది. అందుచే వీరు వదలిపెట్టబడిరి.

పూనాసమీపమునందు ఘోర్యూరీలో కిప్రానయన్. వి. కేబు గోపాలు వి. యం. యన్ గారు సన్నిపాతిష్ఠ్యముతో మరణించిరి. వారిశవము సైనిక మర్యాదలతో గాల్చబడెను

హైదరాబాద్ మోటారుబండ్లకు: ప్రజల కష్టంకి అపాయము గలగజిందాకు పార్శ్వత్య భారతమోటారు సంఘము వాత కొన్నిచక్రముల వైకొన నుద్దేశించుచున్నారు.

దేవాంగ మహాజనులకు విజ్ఞాపనము

లోకల్ బోర్డు-మునిసిపాలిటీలు

నేను పత్రికను స్థాపించకపూర్వమే చాలనుంది లోకల్ బోర్డులయందును మునిసిపాలిటీలయందును సభ్యులుగా చేరుటకై స్థానికస్వపరిపాలనాకాఖవారికి కిఫా ను చేయవలసిందిగా వ్రాయుచుండిరి. అట్టివారలకు తరుణ మిదికాదనియు చెప్పి పురి రాజధానియందు దెచ్చబెట్టుట మనవారల విద్యావంతులు ధనికులు గలతో వారి యర్హతనుబట్టి పత్రిక స్థాపించిన వెనుక స్థానికస్వపరిపాలనామార్గపుంగవునితో ప్రస్తావించి మియభో వ్యముల నీడేర్చునెంచి మానముచాల్చి యూరకుండవలసివచ్చినది. ఇట్టివల పుమారు 6 మాసముల నుండి ప్రతిపండులము నుండియు సాంఘికప్రాసానిధ్యమునకై సంఘమునకు మిరెట్టి సేవ చేయుచున్నారని ప్రశ్నింపసాగిరి. వారలకు తగు సమాధానములను వ్రాసి సంఘాభిప్రాయములను స్థానికస్వపరిపాలనామార్గపుంగవులకు నివేదించితిమి. వారు సంఘముయొక్క దౌర్బల్యమునకును విజ్ఞానిహీనతకును చింతిల్లుచు అర్హులైన వారల నామములను తెలియపర్చుకలసిందిగా వ్రాసియుండిరి. ఈతరుణమును పోగొట్టుకొనక ఆయాజిల్లాలు, తాలూకాలు, గ్రామములయందు మి రేసభ్యత్వమునకు నామి నేవను చేయవలయునని కోరుచున్నారో వివరములతో అర్హులైన దేవాంగమహాజనులు మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనిన తగినవారలకు సిఫారసు చేసి మి యీ పీఠము వీడేర్చగలము. కావున నిదివరలో దరఖాస్తులంపిన వారలుగూడ వివరముగ తమ చింతామాలను తెలుపవలయును. దేవాంగ జ్యోతిషప్రతికాధిపతి, చాకలపేట చెన్నపురి.

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

మునిసిపల్ కన్సర్వేటరుగారికి

మే 18:- మా పురమున స్టానుహాను చేటలో నొక మునిసిపలు ఆశుపత్రికలదు. ఇది ఆంగ్లవైద్యకర్త ప్రకారము నడుపబడుచున్నది. వీనికి వ్యయచౌకముగ నగుచుండుటచేతను, మునిసిపాలిటీ రాబడి కర్షకులకు చాలాపోవుటచేతను ఈ ఆంగ్ల వైద్యకర్త ఆనుపత్రిని నిలుపుటలేనని ఆయుర్వేద చికిత్సాలయమును స్థాపింపవలెనని మునిసిపలు సంఘమువారు మాడు నెలల క్రిందు తీర్మానించి యుండిరి. ఈ తీర్మానము కొందరు మునిసి పలు సభ్యులకయిష్టముగ నుండెను. అందువలన స్థానిక పరిపాలనకాఖ మంత్రియగు రామరాయణింగారిచ్చటికి వచ్చియుండి నత్తుడు వారి సమాఖ్యను నీ తీర్మానము మరల చెర్చుకు తీసి కొని రావడెను. అప్పుడు మునిసిపలు వైద్యులగారగు యాహ్యాలి సాహెబుగారు ఆయుర్వేదవైద్య ప్రాశస్త్యమును గురించియు, అంజలి యానాథముల స్వల్పధరల గురించియు, ఆంగ్లవైద్యమందలి మందులకు గు వివరితపు ఖర్చుల గురించియు, ఆ మందులను గవన్న మెంటు వారినుండియే కొనవలసియుండుటవలన కలగు చున్న ఖర్చులను గురించియు, గవన్న మెంటువారు మందులను సైనిక ఆశుపత్రికకు, గవన్న మెంటు ఆశుపత్రికకు తక్కువ ధరల కొనగి మునిసిపలు ఆశుపత్రికకు కలుల వివరితపు ధరల కయ్యుచుండునదియు జెప్పి మునిసిపాలిటీ క్రవ్యము చాలసప్పుడు ఆయుర్వేద చికిత్సాలయము స్థాపించుట క్రయస్కరమని గంభీ కోపన్యాస మొనంగిరి. అంతట ఆయుర్వేద చికిత్సాలయమే స్థాపింపవలెనని మరల తీర్మానింపబడెను

తీర్మానమునకు వ్యతిరేకులగు నుండివారు మరల మా దరఖాస్తుయము ఈ తీర్మానమును చెర్చుకు దెచ్చిరి. ఈ పర్యా యము చెర్చెనుగానును, ఆయుర్వేద చికిత్సాలయ ప్రాశస్త్య మాక సభ్యులను యేకాదణమువలననో సభకు హాజరు గాకైరి. అందువలన ఆంగ్ల వైద్యకర్త ప్రకారమే స్టానుహానుచేట ఆశు పత్రిని జరుపవలెనని తీర్మానింపబడెను. వారము రోజులక్రిందిట ఈ తీర్మానము ననుసరించి 5.00 రూపాయలు ఆశుపత్రి కర్షకు నకుగాను కంక్షను చేయబడెను. ఇక రైలుపేయర్ల సంఘము వారు చాల మేల్కొని కర్షకు మాలామంప వలసియుండును.

చిక్కులు మోతాత ఆనునదిను కలకత్తాలోను 30000 ల మోటారు బండిగిరు 300 ల కొక్కఘను ఒక కంపెనీలో తీసికొని వారికి వ్యాంకు చెక్కులనిచ్చెను. రైలుచెక్కులను వ్యాంకు నిరాకరించెను. పోలీసు లకనిని గురించి విచారించగా నతడు గ్రామహంసాలలో ఒక నెల వ్యయమును ఇల్లింపకుండ వెళ్లెనని వారు చెప్పిరి. జూదాయి, ధిల్లీ, లాహోరు పట్టణము లలో కూడ వర దనేకమందిని మోసముచేసి తక్కింపుకొనుచుండెను. అతడు గాని, అతని మోటారుబండి గాని పోలీసులకు గుర్తు చిక్కలేదు.

శ్రీ పార్థసారథిస్వామి దేవస్థానము:-

(ఈ త్తర తిరువల్లి క్కేటి, శ్రీ పాండవగిరి మాడుగుల, వికాఖ పట్నం జిల్లా) ఆంధ్రభక్తులయిన మాడుగుల శ్రీ పాండవగిరి యగు, ఈ త్తర తిరువల్లి క్కేటియందు వేం శే నీ యున్న, శ్రీ పార్థసారథిస్వామివారి అంతరంగభక్తగ్రంథలగు, శ్రీ గోవింద దాసజీవారు, శ్రీ పార్థసారథిస్వామివారి కైంకర్య ములనిమిత్తము సంచారముగాను, ఈనెల 8 తేదీని కడప జిల్లా మీదుగ, మద్రాసు ముఖముకు రానై వున్నారు. శ్రీ దాస్ జీవారు మిరా||శ్రీ ఉప్పలూరు ఆశ్వార్యశెట్టిగారి నె 48 రామానుజమూలమును, గోవిందప్పగారుని వీధిలో, మ||రా||శ్రీ ఉప్పలూరు ఆశ్వార్యశెట్టిగారు, వారా సంలెమమ్మశెట్టి గారు, ఈ ఆశ్వార్యశెట్టిగారు, మంజూల ఆశ్వార్యశెట్టిగారు, రిటేరుజడ్జిగారయిన మ||రా||శ్రీ వరకరాజులు నాయుడుగారు, రిటేరుజడ్జిగారయిన కోదండ రామానజుల నాయుడుగారు, ఆశ్వార్యునాయుడుగారు, అధిపత్యములో శ్రీ దాస్ జీవారు వుంటున్నారు. గాన శక్తులు యావస్యంతే శ్రీ పార్థసారథి స్వామివారి కైంకర్యములగురించి వహించుకొనితీరుదు రని విన్నవించుకుంటున్నాను. మద్రాస్ వైశ్యబృందమువారు మొదలయినవారు శ్రీ పాండవపురంలో కట్టించిన ధర్మశత్రుము తియ్యాయ గృహప్రవేశమైనది. కాకినాడ అధికేవులు శెట్టిగారి కల్లిగారు ఆలివేలు మంగమ్మగారివల్లను శ్రీ సన్నిధి ధ్యస్తంభ ప్రతిష్ఠాయజరిగినది.

రెడ్డిజన సంఘము:- ఈ సంఘముయొక్క కార్య నిర్వాహకులు 19 తేదీ శుక్రవారం సాయంత్రం 3-30 గంటలకు మనగాల రాజాగారిగృహమున నొకసభగావించి యీసంవత్సరము యీక్రిందిస్కాలరషిప్పులను రెడ్డివిజ్ఞాథుల కియ్యతీర్మానించుకొనిరి.

- (1) కడప రైతుహారా సాల్లరషిప్పు నెలకు 20 రూపాయలంతపు యూనివర్సిటీవిద్య జరుపుకొనువారల కీయ 1 రూపాయ.
- (2) మనగాల రాజా సాల్లరషిప్పు నెలకు 25 రూపాయలు. ఇదివ్యసాయవిద్య నేర్చుకొనువిజ్ఞాథి కీయబడును. ఇంకలకు వ్యవసాయము వెటికినీ, మెకానికలు ఎలిక్ట్రికలు యింజనీరింగు సివిలుయింజనీరింగు, కామర్సుచదువుదవ్యులతే దరకాసుచేయవలెను.
- 3. నుద్దపల్లి రామచంద్రా రెడ్డి సాల్లరషిప్పు నెలకు 10 రూపాయలు.
- 4. నెలకు 10 రూపాయల చొప్పున రెండు స్కాలరు షిప్పులు.
- 5. నెలకు 5 రూపాయల చొప్పున యెనిమిది స్కాలరు షిప్పులు.

ఈసాల్లరషిప్పులు 10 మాసములు మాత్ర ముండును. దరఖాస్తు ఫారముల మీద పంపవలెను. అవి మద్రాసు పోస్టుకాం నెం 12 ఆదియన్న మొదలి వీధిలోని రెడ్డిజన సంఘ కార్యదర్శికి వ్రాసినజడములగు. దరఖాస్తుతో వీరవాదని హెడ్ మాస్టరుయొక్కయో ప్రెసిపాంటయొక్కయో స్టంప్ ఫీకటున్న మకీయద్దరి స్టంప్ ఫీకటున్న పంపవలయును. గత సత్సరము పరిక్షలో ఫిష్టినవారెయను దరఖాస్తు జేయగూడదు. దరఖాస్తులన్నియు 1922 జూన్ 30 వ తేదీ వాటికి జేరవలయును. సాల్లరషిప్పులు జూలై వధ్య ప్రాంతములలో నొసంగబడును.

రైటు ఆనరెలియ వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు కలివారము 20 వ తేదీని మధురచేరి. అదివారమునాటి మేయిలులో కొలంబో నగరమునకు జయలుదేరిరి.

తిరుమనాపల్లి చెరసాల

కొందరు నాయకులను వదలుట నేటి సభ్యార్హులు రామనాథముగారిని, ఇంక 5 మందిని తిరుమనాపల్లి చెరసాల నుండి విడిచిపెట్టెనప్పుడు, ద్వారము వెలుపట శ్రీమాన్ ఎన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు, బాబగోపాలాచార్య, రామ స్వామి నాయకరు, కిం గాగ నేలు, సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారలు ఇంక ఆ నేకులు వారికి వచ్చేదయ పూర్వకముగ స్వాగతంబొసంగిరి. రామనాథంగారు కొంచెము చిక్కిపోయినను, ఉత్సాహవంతులై యున్నారు. గత పక్షముకోజులలో కతకు ఏకాంతవాస కితి ననుభవించెను. మైరారు గారికి చెరసాలలో చాల జబ్బుగానున్నాడు. యాకులుహాస్సేగారు నేడు నుడలూరుచెరసాలకు బయలు వెడలుచున్నారు. చెరసాల కార్యనిర్వాహక సంఘము సభ్యులైన ము 2 గంటలకు సమావేశమగును. సాయంత్రము శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు బహిరంగసభలో పాటల కువస్వపించెదరు. అని జి. వి. కృపానిధిగారు మాకు నేడు తల్లిపాస్త్రన పంపిరి.

# మాలానా మహమ్మదాలీ

ఆంధ్రానుగారీకి వ్రాసిన లేఖ

విజయవాడ జులై 31 మార్చి 1922

ప్రియమైన ఆంధ్రానుగారీ,

లేఖలు ప్రాంత క్రొత్త నిబంధనలను పూర్తిగా జరుపవలెనని నాకప్పుడును చాల నభిలాషగలనుండెను. ఈ అభిలాష లేఖలును అప్పడప్పుడు జరుపుచుండుటచేతను, 17 వ శతాబ్దములో యింగ్లీషులొక బాహుళికరణము చేసినవారల గ్రంథములం దలి యుత్సాహజ్వలభావించినట్లును గల్గెను.

వెనుకటికోరిక నామేటకు నాకప్పుడ మంచియక కా క్రియను కోరినంత కృపయు కల్గినది. నా తెలుసుపనియైన పద మ, పూలనేపు రురాను జరివి వల్లచేసి లేచియుండు అంధ సేపు జరుపుచున్నాను. నేను అప్పుడే మోసము పుస్తకము లైతింటిని పూర్తిగా జరిపితిని. నాకు గానెలలును, అపొస్తలకార్యము లును, నేంటుపాలు లేఖలనుగూడ జరిపితిని. నానినకొనిదియు యీ ప్రాంత క్రొత్త నిబంధనలు మనకాలమునాటి కెల్ల వచ్చినో సరియైన విషయమును తెల్పు ఒకటిరెండు పుస్తకము లవసరమని తోచుచున్నది. గ్రంథకర్తలవారు? వారేనినమ్మి గుత్తుప్రీ తిండుకెట్లు? నెమూకెట్లుగాని తెమూలము నంతను సోవా జూచి నివ్వంటిని యూదులను వాచిలనుకు తీసికొని వెళ్ళిపుకు ప్రాంతనిబంధన పుస్తకము లేమాయెను? క్రొత్త నిబంధనలో నాల్గవార్షికములని చేయుటయే? కొలదికాలము క్రిందనే యీశ్రీప్రభులో దొంగిన నెంటు బార్షికమునంటి ప్రసిద్ధములగు శివర గానెలలు గూడ గలవు. పండ్లెండుగురు శిష్యులను తమ సిద్ధాంతముల నెటుల తెలుపగల్గి? వారిలోని లోపములను నున్నయము చేసికొనుటయే? సాధ్యమై వీరైనయెడల, ఈ విషయములను తెలిసికొనుటకు వలయుపుస్తకముల గొన్నింటిని మీనద్దనుండి తెప్పించుకొనవలెనని కోరిక యున్నది. మీరు విశాలమనసుగై యీ విషయములను కారణముక్తముగ చర్చింపగల వలెవిశ్వాసకు లగుటచే మీ యభిప్రాయానుసారము పుస్తకములను వలయువానిని పంపు మని కోరితిని. దేవుడును ప్రభావముగ నెంచుకొని కార్య కాళినివక్షణ లేకుండ నుండక, విశ్వాసముమాత్రము లేనివా లు రచించిన పుస్తకములనుగూడ నాకు చదువుకొన పంప గోరకను. ఉన్నతి విమర్శపుస్తకము లం దొకటి రెండు మాత్రము నాకు జాలును ప్రాప్తేపరు నవాబ్ అతీగారు యం. యె. యె. గుడు లో కు త గ్రంథము ల చి త్రి మ ని వ్రాయగా వానిని జరిపితిని. కాని అది నాకు వలయువిషయ ములన్నింటిని పూర్తిగా దెలుపజాలదు. నా కిప్పుడు విశ్వాసకుల యొక్కయు అవిశ్వాసకులయొక్కయు సభిప్రాయముల తెల్పు పుస్తకములు నావలయును.

నేను ఇక నేనిషయమునుగూర్చి గాని, స్వవిషయమును గూర్చి గాని వ్రాయుటకు వీలు లేదు. ఈ లేఖయే, ప్రత్యేక ముగ పనిమీద వ్రాయుటకులన జెంతు అధికారములదయవలన వ్రాయనీయబడెను.

ప్రియమైనవారతాత్రములు గల మీ క్రియమిత్రుడు,

మహమ్మదాలీ,  
(హంగుయిండియా)

ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథనిలయం, రాజమహేంద్రవరం.

## శివపురాణము

జ్ఞానసంహిత - ప్రథమసంపుటము.

దేశభక్తులు కొనియాడగ దగినది. దేశభాషాధారకులు మెచ్చుకొనదగినది. శివభక్తులు శివసావహింపగదగినది (ప్రాచీన నాగరికతా జ్ఞానమునకు ముఖ్య సాధనమైనది. బాలికా బాలకు లకుగూడ సుబోధకమగు సులభవచనశైలిచే శోభిల్లుచున్నది. ఇది బోధిత్రింగ ప్రామాన్యము, పావ్యతీపరిణయము, కుమార జననము, తారకాసుర సంహారము, శివపూజాఫలము, వివాహక చరిత్రము, మొదలగు ననేక పుణ్యకథలచే విరాజిల్లుచున్నది. ఇరువదిపాటలకుల శ్లోకములును, అఱి సంహితలుగల యీ శివపురాణము నీవత్సరములో అఱిసంపుటములుగ రెండేసి మాస ముల కొకటిచొప్పున ఒకటింటియందున్నాము. నెలదినములలో నీ ప్రథమసంపుటము తెలుపవచ్చును. ప్రతిసంపుటమును ఇందు చందాదారులకు వారలకు పోస్టేజిగాక రు 1.0-0 ఇతరులకు పోస్టేజిగాక రు 1.8-0 క్రొత్త చందాదారులకువారు 0.8-0 ల ప్రవేశమును చెల్లించవలెను.

అద్దెపల్లి లక్ష్మణస్వామి  
అధ్యక్షుడు.

## జూబులు

నెల్లూరుస్త్రీలకేసు  
బిడ్డలకతి ఏమి?

బాలసరస్వతమ్మకేసులో, 'బిడ్డను తల్లి తీసికొనిపోరా దనియు, తండ్రియొద్దనే ఉండవలెననియు' మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పి ఆమెనుమాత్రమే కైదుచేయుదు' అనెను. తండ్రి ఒక నేక ఆక్కడ తేవున్నను మరి ఈనరకే కారాగృహమున చేరిన వారై యుండినను, ఈబిడ్డను వారేమి చేసియుండుకో దైవ మును విచారించుకొనవని వదలి యుండుకో, లేక తన ఇండ్లకు, పోలీసు వాగో, మేజిస్ట్రేట్ పిలుచుకొని పోయియుండునో తెలియదు. అదంతయు చూచుటకును, ప్రపంచమునకు వెల్లడిం చుటకును, అపరాధము చేల్లించినవారివలన అవకాశము కలుగక పోయెను. (ఒక విశేషము)

## చిత్తూరుమండలసంఘము

శ్రీ మానేని మనసామినామిడుగారు, 20 వ్యవస్థలు; తయారుచేసి, పనిచేయుటకుగాను, పెద్దకట్టడము, కనకంబా కంఠా కట్టుచున్నారు. నేటిదినం 4 లేక 5 మగ్గులు పెట్టించ బోవుచున్నారు.

శ్రీ పూసూంగాడు వెంటటాచలం నాయుడుగారు పూసూంగాడు గ్రామములో గాటూ పెట్టిం, మగ్గులవేయించ బోవుచున్నారు. తిరుత్తణి డివిజన్ లో అధికారుల నిర్బంధము లధికమునండినను, జనులుమాత్రము ప్రోత్సయగ నే యున్నారు. కొన్ని గ్రామములలో కొన్ని, కొన్ని రాటములు పని చేయు చున్నవి. మఱి కొన్ని రాటములు పెట్టింపుటకు తగు నేర్పా టులు చేయవలసియున్నది. నారాయణవనం, తిమ్మనీరాలూ కాలలో, దూది వైరుచే నెదమని అనేకులు వాగ్దానము చేసి యున్నారు.

క. రాజగోపాలాచారి, కార్యదర్శి.

## రెడ్డిజన సంఘము

కడదిన మానుడినములు ఎగ్గురనందలి "మనగాల" గృహము వైభవముతోను, ఆనందముతోను ఒప్పారినది. మన గాల రాజాగారి కుమార్తె సరళాదేవిని కనపర్తి కుమారరాజు గారి కీర్తి వివాహము గావించుటయే యందుకు కారణము. ఈ వివాహము వృద్ధాచారముల ననుసరించి నెగవేర్చబడినది అనేకులు హాహుంధిరి. వధూవరులకు జంధువులు స్నేహితులు కట్టుములు చదివించిరి. వధూవరులకేయిస్తును గోరి అనేక మంది కవులు పద్యములను చదివిరి. రెడ్డిజనసంఘమునకు వన పర్తి, మనగాల రాజాగారు చాలాసహా యుగా నుండినందుక ఈ సమయమున సంఘమువారు తమసంఘమున కొనర్చినమేలుల ను గ్గడించుచు ఉభయంలకు ఆభిషేకం దనపత్ర మును సమర్పించిరి. వధూవరుల నాశీర్వదిం చిరి. ఈ ఆభిషేకం దన పత్రమును దంతపు చట్టమునం దిమిడ్చి వానినై సంఘ నామము చెక్కింపబడెను. కడదిన డిసెంబరు నెలలో, కర్నూలునందు జరిగిన సభలో విద్యార్థుల శేతనముల నిమిత్తము వాగ్దానమొనర్చిన రూ. 2400 లు ఈ సమయమున కనపర్తి రాజాగారు సంఘమువారివరము చేసిరి. ఈ సంతోషసమయమునకుముగా మరికొంత విరాళమును గూడ సంఘునికి ఇచ్చిరి. మనగాల రాజాగారు మాడ ఈ సంకల్పమున సాలు 1 కి 250 రూపులు ఇచ్చు విద్యార్థి శేతన మొకటి వ్యవసాయపరిశుకు జరుపువారికి ముల్గుగునవాగ్దానము గావించిరి.

20-5-22

ఇ. వి. సుందరరెడ్డి.

## ఆంధ్ర సేవాసంఘము - కాకినాడ.

రాజమండ్రి చింతామణి థియేటరు హాలులో  
24-5-1922 తేదీ బుధవారము

## కృష్ణ లీల నాటకమును

ప్రదర్శింతురు.

(188)

పి. వి. హనుమంతరావు,  
కె. కృష్ణమూర్తి,  
జాయింటు సెక్రెటరీలు.

## విశాఖపట్టణము జిల్లా జాతీయోపసంఘము

ఈ నెల 22 తేదీని విశాఖపట్టణమున బౌడహాలులో ఉదయము గం 2-30 నిమిషములకు జిల్లా జాతీయోపసంఘ సభయను అది పూర్తి అయినవెంటనే కార్యనిర్వాహకసభ యను జరుగును. అందు చర్చింపవలసిన విషయములు:-

1 ఆదాయకృయ నివేదికము, 2 తాలూకాలో కనూ ట్లు, ప్రచారపు ఖర్చులను గూర్చిన యేర్పాటులు, 3 శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానమునుండి విడుదల యగు ప్రచారకులకు పనియేర్పా టులు, 4 ఖద్దరువ్యాప్తిగూర్చి జిల్లా సంఘమువారు చేయ వలసిన యేర్పాటులు, 5 ఖద్దరు ఉపసంఘమువారి సూచనలై చర్చ, 6 పాలకొండ తాలూకా సంఘునిర్మాణము.

## కార్యనిర్వాహక సంఘసభలో

1 ప్రచారకుల కిచ్చిన భవనహాయములు ఖర్చుల జాబీ తాలు 2 టైగుకుపోయినవారి అడ్వాన్సుల అనామకు చిథా నుండి ప్రచారకుల చిథాలో చేసికొనుట గూర్చి 3 ఇతర ఆంశములు.

మ.రా:- జిల్లాసంఘసభ్యుల నెన్నుకొని ఫిర్కాలవారు వెంటనే జిల్లాసంఘసభ్యుల నెన్నుకొని ఈ 22 తేదీ సభకు పంపగోరెదము.

## విశాఖపట్టణము జిల్లా జాతీయోపసంఘ ఆదాయకృయ నివేదికము

మార్చి 19-1922 మొదలు ఏప్రిల్ 30 1922 వరకు			
సిల్వరీ నెలాఖరునకు నిల్వ	౬౯3	౧౨	౪
౧ తి. కృష్ణాజ్యోతి	౯౦౬	౭	౧౫
(అ) ప్రత్యేకవి - శములు	౨౦౭	౦	౬
నిద్యకు	౬౧	౦	౦
చంకాలు	౧౯౭	౬	3
రాష్ట్రసం. ద్వారా వ్యాపారవాదుల చేతనముకింద	౧౮౦	౦	౦
స్వదేశీనుండి జరు	౧౧౧	౮	౬
	౨3౫౭	౨	౫౫

సాగన స్త్రీలు ప్రత్యేకవిరాళములనుండి	౧౦	౧౨	3
సాతకాలలకు ప్రత్యేకవిరాళములనుండి	౧౧౨	౪	౬
సంఘములకు సహాయము	3	౧౫	౯
పారిశ్రామిక కాఖకు	౨౮3	౧౨	౯
ప్రచారపుకర్షులు	౨3౬	౧3	౧౧
ప్రచారకులకు సహాయము	౪౩౮	౦	౦
కార్యాలయము జీతములు	౨౫	౮	౦
అయ్య ప్రాతపరికరములు	౧౮	2	౦
ఉత్తర ప్రతుత్తరములు	౯	౧౧	౦
సేవాసమితి	౧౦	౧౦	౦
ప్రచారమునకై అడ్వాన్సులు	౨౨౧	౧౪	౮
కోశాధికారివద్ద నిల్వ	౫౭౨	౧౧	3
కార్యదర్శివద్ద నిల్వ	3౧౨	౯	2౫
	౨3౫౭	౨	౫౫

౧౮-5-22 } మల్లిమడుగుల కోదండరామస్వామి విశాఖపట్టణము } కార్యదర్శి

కలకత్తా చెలసాల అల్లరుల విచారణ శుక్రవారమునాడు ముగిసెను.

## ప్రకటన

ఉయ్యూరు యష్టేటు తాలూకు మేడూరు గ్రామంలో మా భర్త కర్తవ్యము క్రిందనున్న శ్రీ విష్ణు శివాలయములకు నిత్యోత్సవములందు నాకరీచేయు కళావంతులకు ఘనము య 100-0-0 లు పట్టమున్న య 25-0-0 లు మెక్కుయన్ను, నాకరీ యీనాముగా పుట్టబడి యున్నది. ఈ సభకురీ యీనా ములు అనుభవించుతూ కళావంతులు సరియైన నాకరీ చేయ నందున వారల స్థానే క్రొత్తమనుష్యులను యేర్పాటుచేసి నాకరీ చేయించవలసి యున్నది. కావున సదర నాకరీచేయ నొప్పు కొనిన కళావంతులు 30-5-22 తేదీలోగా దరఖాస్తులను పుయ్యూరు యష్టేటు జమీందారుగారికి పంపుకొనవలెను.

ఉయ్యూరు యష్టేటు జమీందారుగారి పంజారు ఆఫీసు నూజిడు ది 11-5-22 } (Sd) D. Timmaraju Dewan and Agent Vuyyur & Estates NUZID.

గానము: రోగము

గానము జేయుటలన శరీరములో రోగములు చాల నశించునను నిధాంతమును ప్యాసినులో శిశ్నానునం దుపాధ్యాయులగున్న జాక్వర్ల పేర్ని ప్రాసర్డుగారు కనిపెట్టిరి. ఆ పద్ధతికి 'నాదాశాస్త్ర' మని(Phonotherapy) అయిన పేరు పెట్టెను. ప్రాసర్డుగారి పద్ధతిప్రకారము, పెదవులు, నాలుక, కంఠము కడలుటకేర, నామలగుండ పనిజేసి, రొమ్మునకు బలమునిచ్చు నా మధ్యము X నుండి, ఊపిరి తీర్తులు పెద్దపిల్లలలోపలకు యొక్క వక్ర వక్ర వాయువు పోయి, వాక్యక్రిములనుచుపి ఆ రోగ్యమును చక్కగనుండును. నోటిలోనుండి నిశ్చలముగ ఊపిరి తీగ పట్టి చేతనైనంతసేపు బ్రతికి విడువవలయుననియే ఆయన గోరువది. ఊపిరిని సరిగా క్రమముగ విడువవలయును. ఇట్లు చేయుటకు ఊపిరితిత్తులలోని కెక్కవగాలి తీర్చివేసి జాని నక్కడ నిలువజేయవలయును. పాటలుచేపాడి పని యిదియే. పాట విగ్గరగ పాడినను లేక పోయినను ఒకటే.

కలకత్తాకు 8 మైళ్లదూరములో నున్న బెగ్గోరియా గ్రామమందలి ఒక వంగీయ వర్తకుని గృహములోనికి 16 మంది బందిపోటు దొంగలు మొన్నగురువారము ఉదయమున భద్రములు, ఈ పాకులు మున్నగు ఆయుధములతో ప్రవేశించిరి. వారందరు జవానాలోకి వెళ్లిక శ్రీ దేవము విడుదలచేసి ఆశోకముల నిన్నటిని బలవంతముతో తీసికొనిరి. వారందరి ఇనుపపెట్టెను పగులకొట్టుటకు యత్నించుచుండగా, చిట్టపట్ట గ్రామములందరు గలఖాసు విని పరుగుత్తుకొనివచ్చిరి. ద్వారపాలకుడుగ నుండినచోరుని ఒకగ్రామముకు కట్టితో గొట్టెను. అంతట చోరులకు గ్రామములకు విశేషముగ పొట్టటచర్యము. ఈపొట్టట జరుగుచుండగా పొరుగింటివాడొకడు ఇల్లెక్కి దొంగలను తుపాకీతో కాల్చెను. వారు తిరిగి ఆకాసుములో గార్చిరి. ఇట్లు వారు బయటవచ్చి ఆచీకటిలో తీవ్రించుకొనిరి. వారు కొంత దోపిడి సామును దీసికొని వెళ్లిరి.

విల్లింగడక్ ప్రభుత్వపత్రము భరతపుము రాజుగారి తో కూడ మెట్టుపాలెమునుండి ప్రత్యేకరైలులో 18 వేదీకాతి ఒకకొట్టెను చేరి. కాత్రియలుపెట్టెలో కయించి, అరుణాచలమున వారందరు చిన్నటు వాయరు ఆరణ్యములందలి ధోనీలో నుకు మోటారులో బయటకరి వెళ్లిరి. అచ్చట వర్షమువైకి వెళ్లి మహావృక్షముల నెట్లుక్రిందికి నూలుచుండినో జూచిరి. గా. నాపు, కాకస్సు, రామలింగం చెట్టి, సంపెరుజూలుచెట్టి, లైకాక్షమున్నగువారు వీరిని అచ్చట కలిగికొనిరి. నుండోమయ్యర ఆ నునతడు వీరిప్రయాణములో నచ్చటచ్చట ఛాయా; టములను దీయుచుండెను. ఉదయము 10 గంటలకు వారందరూ చేరి ఒకకొట్టకు తిరిగివచ్చి, ప్రాంతకాలభోజనము చేసిరి.

ఇండికాక్ సివిలు సర్వీసు, పోలీసు సర్వీసులవారు ఢిల్లీలో తమ సర్వీసులను గురించి గా జ్యోతిషిని సంప్రదించిరి. సివిలు ఇంజనీర్ల సర్వీసువారు తమ శీతాకులను గురించి నిర్మిడిదినము కిమూలో రాజ్యోతిషితో సంప్రదించిరి, సంయుక్తవర్త: సంఘప్రతినిధులు మే 8 వ తేదీని రాజ్యోతిషిని సందర్శింప జేర్చుట చేసిరి.

ఎ. కె.డబ్ల్యు. వాకర్ల ఆనా మధు ఆయోధ్యబ్యాంకులో రు 500 ను అనుబంధించి 20000 వాటాల : పయములో మోసముచేయగా నశింపై లక్ష్యణపునందు కేసుచేయబడెను. వాకుకు రు 1000 ల జామీను రు 12.0 ల రెడ్యుక్షన్ కిత్తుల నిప్పించగా, వదలి వెట్టబడెను.

సరిహద్దుప్రాంతముల పంచాంగ సంఘము ఎదుట గతిగురు వారమువాడు కోమానుపుములో సాక్ష్యాపిచ్చిన వారందరు శతపరిపాలు: ను సంస్కరింపజేసెయ్య, ఆరండలములను పంపి బుగ ప్ర్యుమిలో శ్చేరాదినయ్య చెప్పిరి. శరీఖాకానన సభలో నందికు ఎన్నుకొనబడిన కథ్యలు: దశలెనిని కోరెను.

వకాషధిసరస్వరిల్లా

రక్షిణీనతమ రక్షముయొక్క పరిభ్రాంతిను పోగొట్టిన తుండు పేరన్నిక గాంచినది 1-10. ఇండియా సిగ్నాల్ నందు ఎన్నిటికైనను తిసాలాఖర్చు పోతిమగా పంపబడును. 2978

విలాసము పి. డి. సావంత్ నెం 144 ధననవాడి, బొంబాయి

బెంగాలు నాగవూరు

రైల్వేకంపెనీ

(లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేటు చేయబడినది)

యేలము

రమారమి 20 టన్నుల మూడు రకములు ఇత్తలిపొడి, 5 టన్నుల రాగిపొడి, 25 టన్నుల కంచుపొడి, తునకలచే తయారు చేయబడిన కంచు కడ్డీలు, మంచుటకు వీలగునట్టి 700 టన్నుల ఇరుప తుండ్లు, పాత పోతగాను గొట్టముల తునకలు 40 టన్నులు, 40 టన్నుల ఆకురాడ్లు, 200 టన్నుల చక్రము ఉక్కుతునకలు, 10 టన్నుల ఖోలు ముక్కలు, 4 టన్నుల అద్దపుముక్కలు, పనికిరాని తేకు సామానులు. చిన్న, పెద్ద, అన్నిరకముల వీపాయిలు, గాల్పనైజుడు (శెల్లిని) ఇనుపపెట్టెములు (డబ్బాలు), కాళీబుడ్లు మొదలైనవి కంపెనీ జనరల్ స్టోర్సులో ఖరగ్ పూరులో జూన్ నెల 12 వ తేదీ మొదలుకొని నిత్యమును ఉదయము 8 గంటలకు వేలము వేయబడును.

ఈక్రింద తెలుపబడిన వస్తువుల ననుసరించి వేలము జరుగును.

(1) వేలములో కొనికట్టి సామానులను అమ్మకమైన దినమునుండి 2 నెలలలోగా తీసుకొని పోవలెను. లేనిచో సంచకారముక్రింద కట్టిన సాము తిరిగి యివ్వబడను.

(2) సామాను లన్నియు రైల్వేకంపెనీవారిచే బండ్లలోయెక్కించబడును. టన్ను 1 కి రూప 80 చొప్పున చార్జి చేయబడును.

(3) ఖరీదు చేయబడిన మొత్తములో నూటికి 25వంశుర రైల్వేఆక్షనర్లవద్ద సంచకారము క్రిందచెల్లించి, వారినవ్వనుండి సవరు మొత్తమునకు రశీదును అమ్మకమైన తేదీనాడే తీసికొనవలెను. ఇతిరవివరములు తెలియగోరువారు ఖరగ్ పూరులో నుండు ఆక్టింగు కంట్రోలరు ఆఫ్ స్టోర్సుగారికి వ్రాసినను, లేక ఖరగ్ పూరులో నుండు రైల్వేఆక్షనర్లు, మెసర్సు బలిమోరియాబదర్సు వారికి వ్రాసినను తెలుపబడును. (108)

మిల్టర్ } యేజంటు ఉత్తర నమగరించి  
13-5-22 } ఎస్. లూకిస్  
ఆక్టింగు కంట్రోలరు ఆఫ్ స్టోర్సు.  
Mitter } By Order of the Agent,  
13-5-22 } S. Lukis.  
Ag. Controller of Stores.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షలుగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జాతకము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరము వాయువసు యముగాని, ఈమాటిలో నేదియో యొక్కటి మాకు పంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంగ్యము, భవనంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతోషము, కష్టత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, తీరనము మొదలగు 25 సంతులు దాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవాసినసంతులు సరిగా నచ్చయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు, జరుగబోవు ప్రతిసంవత్సరములు, అనగా, మహాదశ, అంశదశాఫలములు గల పూజా జాతకము, శాస్త్రసూక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూజా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూజాజాతకము వ్రాయుచు కొనువారు రు 2 లు, అడ్వాన్సు ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సంవత్సరము ముందు జాతకుని ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారిగా 12 నెలల ఫలములు పిదరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి జ్యోతిషము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనిబట్టి భూభిషగ్యుర్ల మానఫలములు ఆతిసులభముగా తెలియును. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుపూర్తియై సిద్ధముగా నున్నది. 800 కి.కి. ఇందు లక్ష్య స్ఫుటము, గ్రహస్ఫుటము, భావస్ఫుటము, మధ్యములు, హాదశకర్లు, అష్టకర్లు, తాత్పర్యసమీతముగా నున్న 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వంద్వ భావఫలములు మహాదశ అంశదశాఫలములను, ఇంకను అనెక సంతులతో మిక్కిలి సులభతైలి అత్యుత్తమముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సాము వాపసు చేయబడును. ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు భరఖాస్తులు : పంపారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూప 2-0-0 లు, అలగ్యవైసవో ప్రతులు దొరకవు.

ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా) (3512)

హిందూ లూమ్ స్టోర్సు

సన్న అచ్చులు, తీగ అచ్చులు, ఉక్కు పన్నెలు, పన్నెకొక్కెములు, గునపములు, చక్రము నాడెలు, సాదా నాడెలు, కండెలు మున్నగునవి మితమైనవరలకు చిల్లరగాను, టోకుగాను మాబద్ద దొంగురు, వివరములకు ఈ దిగిన విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

The Indo British Trading Bureau, No. 13, Elphinstone Circle, Fort, Bombay.

“వేశ్యాప్రబోధము”

నవలా నాటకముగదు. వేశ్యాసంస్కార విషయమై మంచి దౌత్యుడైన భాతిజ్ఞునిచే వ్రాయబడినది. ప్రతింశోపమ ఉండలేనిది. వివరములకు చోటుచాలదు. కార్డు వ్రాయండి. ఇక ఫస్ట్ మక్ బూరో, కాకినాడ.

మోహినీత్రైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-క రూ 0-12-0 శ్రీ పురుషులు నామటకు యోగ్యమైనది. అమ్మతంతులకు పో: పూ: బొంబాయి ముదరాము.

## ప్రేటలిన్

(2)

దంతవ్యాధి సంహారణి

సకలరోగములను పోగొట్టు నొక కుటుంబావధము.

ఈ లోషనును 5 బొట్లు 2 బౌన్సు నీళ్ళలో కలిపి దినము రెండుపూటలు పుక్కిలింపిన పంటిపోషి, పండ్లు జిలుపరింతుట, పంటినుండి రక్తము, చీము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పద్మజుట, పీటిని పోగొట్టి, పద్మజుట్టవలయు, నోటిని మువ్వనతో నుంచును. పండ్లను శుభ్రముగ నుంచును. బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0.

సుఖన్జాన్ (నూతనోత్పత్తి)

గాయములకు, కీళ్ళపట్టుకు, నొప్పులకు 6 మున్నోపులకు, కాళ్ళచేతుల పట్టుకు, మెడనోప్పి, కంఠనోప్పి, చర్మముమీద మంటలకు, దగ్గులకు, శీతలము, జలదోషము, కషాయములకు, నడుమునోప్పి, కత్తి గాయములకు దోచ కాటుక, ఇతర విష కాటుకలకు, ఇంకను అన్ని నొప్పులకు వైపుత, తైలము మొదలగునవి పూత పూయు సకల నొప్పులకును ఉపయోగించును. బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టు బాక్సు నెం. 1208, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి

(1045)

# భృగువతి

శ్రీ గంగమ్మలకు

నంబి

బహుశత్రువులకు నునుపల మూర్తి మర్మమునండి చీములె ప్రవించుచుండెడి, శైలశైవ, పచ్చశైవ కత్తశైవ నీరు చుగురు నాశనము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విరగడ చేయుట పొత్తికడుపు నగములు దిగదీయుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల శైవరోగ సామాన్యములను మొదలంటి నిర్మితమును, మరియు నూతనముగ సంభవించిన శైవరోగములను 48 గంటలలోపు గుణమును బొందించును. మూత్రనాళమును కస్తీతి (ఆనగా మూత్రపుత్తి) శుభ్రపరచి నగములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. (క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0) షాగింగు మడి, పోస్టేజీ కర్తారాలు పేరుగా నివ్వలయును. మా మండల జాబితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

అయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పకవిధి, మదరాసు.

తంత్రీలడన్:—పండిట్, మదరాసు.

## బహుమానము

తైద్య నిద్య

ఆయురారోగ్యైక్యములను మార్గదర్శి అన్ని భావలలో దొరుకును.

రాజ్యపతి వారాహుని శేషవతి, 8198) 27, చీకాబాదగోడ్డు మదరాసు.

## తాళీసాదిచూర్ణము

(కార్తీకసంహిత)

తాళీసాదిచూర్ణమును శ్వాసరోగములకు బలమిచ్చును. దగ్గు ఎగరూరిరోగమును పోగొట్టును.

తాళీసాదిచూర్ణము దగ్గుతో కూడిన జ్వరమును, వాంతులను, అతిసారమును పోగొట్టును.

తాళీసాదిచూర్ణము క్షయరోగములలో మిక్కిలి యుపయోగకరము

తాళీసాదిచూర్ణము ముష్టిహము, గ్రహణిరోగము, పాండురోగములను పోగొట్టును.

తాళీసాదిచూర్ణము చిన్నపిల్లలకు తరుచుచున్న జుబులు దగ్గుల పోగొట్టును.

తాళీసాదిచూర్ణము గర్భిణీశ్రీలకు కచ్చు అనుచి, వాలిలను పోగొట్టును.

తాళీసాదిచూర్ణము గొంతుకు రాచుకొనిపోవుట, స్వల్ప రహిము మొదలగు గొంతుసంబంధమైన వ్యాధులకును మిక్కిలి యుపయోగించును.

వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధర్మము. (సోమ)

చూర్ణము 10 ఈ 1-8-0  
తేలైల్లు 80-కి 0-8-0

ఉత్తరగర్భు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. ఆంధ్ర ఆయుర్వేదపాఠశాల, లిమిటెడ్, హైదరాబాద్, మదరాసు.

కాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నేందిన (219)

హిందూస్థానముందు స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేదబోషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

ఆతంజనిగ్రహబోషధాలయము కోరి వ్రాయు వాండకు ఆయురారోగ్యాభివృద్ధి వర్ధిల్లు ఒక గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరికనే ఉచితముగా పంపుచున్నాము.

మామొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన లోకల్ ఏజెంట్లు ఇండియన్ ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, చెనాబాబారు గోడ్డు

ఆతంజనిగ్రహబోషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

ది ఇన్ డెవెన్ డెంటు

ప్రేడింగు కంపెనీ

7 ఏ-భాద్రిపథి, బొంబాయి.

మాది, నాలు, బంగారము, వెండి, కాయభాస్యములు ముగ్గునవాటిలో కమిషను పుచ్చుకొని మేము వ్యాపారము చేయుచున్నాము. గాన ఇక్కడనుండి ఏదైనను కావలసి యున్నను, లేక ఇతర జాగాల వస్తువులు యిక్కడ విక్రయించ వలసియున్నను మాకు తెలుపకోరెదము. (57)

(2081) "కత్తికట్టలు"

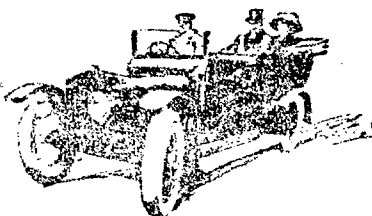
కెడ్డకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైనవి 1-కి రూ. 4-8-0.

డబ్బు కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చుచేరే వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. చెన్నాపురం. (గోవానగల్లా)

తెలిగూట్ అడ్రసు: "ఇండస్ట్రీసు" చెన్నాపురం.

## గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల



ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గెవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ. 16 లు చొప్పున ఇచ్చించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1004, Kilpauk, Madras

## గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గణజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత పడవలమీద రంగూనునుంచి. టేకు కలప తెప్పించుటచే నవుకగా ప్రశస్తమైన, టేకుమానలు కమ్ములు, దూలములు, రత్నముతుండ్లు చిల్లరగానున్న, వర్తకులకు టోకు ధరలకున్న విక్రయించు చున్నాము. చెన్నపట్టణం కేటకంపై మా టేకు తక్కువ, రయిలు చాక్లెలు కూడా తక్కువగ నుండును. కావల్సివారు, ఇల్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపెనీవారికి

టేకు కలపవర్తకులు, కాకినాడ.

## కుష్టురోగనివారణి

యోగ్యతాపత్రములు (873)

కుష్టురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యాధి రేల వృద్ధిపరచుకొనెదరు? కేసు 18 సం॥ర ముల నుంచియు నాన్నెహితులు కొందరు 5, 6 సం॥ర ముల నుంచియు, కుష్టుము స్పర్శజ్ఞానములేని మచ్చలు, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. వీరి "కుష్టురోగనివారణి" నేపించి రోగవిముక్తులమై చాలకుఖముగా యున్నాము.

N. వెంకటరెడ్డి భూస్వామి, కంఠేరు కృష్ణజిల్లా ఆస్పదక కుష్టురోగములను, తురుప్పుటలో దీనినిమించి దివ్యావధము లేదు. గుణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 116 లు బహుమానము "మా కుష్టురోగనివారణి" ఘనతనిన మాయ కుష్టురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. జాగ్రత్త. ఒక నెల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుమందు డబ్బా రూ. 6-0-0.

ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

(8882-873) కొత్తపేటపొత్తు (గోవానగల్లా)

## మదనకామేశ్వర లేవ్యాది

దుర్బలులపాలిటి సంజీవి:— టేకుము, నిక్కాక, కుక్కి నవ్వుము, నిస్సత్తున, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని వారింపి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన ప్రాప్తిని, కలిగించు వర్తనాదము. 2 డబ్బిలు చాలును: 20 ఈ డబ్బి రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (3851)

రోజూపుష్ప లేవ్యాదు:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము 15 ఈ డబ్బి రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0. [1] వి. పి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెలిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

## ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జగ్గనీ గారడి, మోగదప్పి హస్తలాఘము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాత్రము, భూతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికానాగి చీటేకే రమా పాలు విచిత్ర విసోదవిద్యలు గలవు. ఇంగ్లీషు గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగల రని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని నెల రూ. 4-0-0 లు. (2118-888) పి. ఆర్. జనార్దనసాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.